

ASPEKTI RAZVOJA EKONOMIJE I GOSPODARSTVA REPUBLIKE URUGVAJ

Puškarčić, Goran

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:887571>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-31**



VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)



zir.nsk.hr



DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ
POSLOVNO UPRAVLJANJE

Goran Puškarić

**ASPEKTI RAZVOJA EKONOMIJE I GOSPODARSTVA
REPUBLIKE URUGVAJ**

DIPLOMSKI RAD

Karlovac, 2021.

Goran Puškarić

**ASPEKTI RAZVOJA EKONOMIJE I GOSPODARSTVA
REPUBLIKE URUGVAJ**

DIPLOMSKI RAD

Veleučilište u Karlovcu

Specijalistički diplomski stručni studij

Poslovno upravljanje

Kolegij: Globalna ekonomija i održivi razvoj

Mentor: dr. sc. Branko Wasserbauer, prof. v. š.

Broj indeksa autora: 0619415016

Karlovac, lipanj 2021.

SAŽETAK

Predmet istraživanja ovog diplomskog rada jest analiza ekonomskog razvoja Urugvaja. Osnovni cilj je na temelju analize ekonomskih pokazatelja ustanoviti trenutno stanje i tendencije u gospodarstvu Urugvaja, kao i bitne povijesne događaje koji su imali značajan utjecaj na razvoj gospodarstva.

Izvori podataka za ostvarenje cilja ovog diplomskog rada obuhvaćaju knjige i članke koji analiziraju ekonomsku povijest. Također, korišteni su statistički podaci Svjetske banke i OECD-a, temeljem kojih je provedena i analiza ekonomskih pokazatelja.

Svrha ovog diplomskog rada je ukazati na stanje u gospodarstvu u Republici Urugvaj te utvrditi tendencije bitnih makroekonomskih pokazatelja i opće gospodarske politike.

KLJUČNE RIJEČI: *Urugvaj, makroekonomski pokazatelji, gospodarski razvoj*

ABSTRACT

The subject of research of this thesis is the analysis of the economic development of Uruguay. Based on the analysis of economic indicators, the main goal is to establish the current state and trends in the economy of Uruguay, as well as important historical events that have had a significant impact on economic development.

Data sources for achieving the goals of this thesis include books and articles that analyze Uruguay's economic history. Also, statistical data from the World Bank and the OECD were used, on the basis of which the analysis of economic variables was conducted.

The purpose of this thesis was to point out the situation in the economy in the Republic of Uruguay and to determine the tendencies of important macroeconomic indicators and general economic policy.

KEY WORDS: Uruguay, macroeconomic indicators, economic development

SADRŽAJ:

SAŽETAK.....	I
ABSTRACT	II
1.UVOD	1
1.1 Predmet i cilj rada	1
1.2 Metode i izvori istraživanja	1
1.3 Struktura rada	2
2.URUGVAJ	3
2.1 Prirodna obilježja	3
2.2 Povijest.....	5
2.3 Stanovništvo	7
2.4 Promet	10
2.5 Politički sustav	10
3. GOSPODARSKA ANALIZA REPUBLIKE URUGVAJ.....	11
3.1 Opće karakteristike gospodarstva.....	11
3.2 Ekonomsko-povijesni razvoj gospodarstva.....	12
3.3 Makroekonomski pokazatelji	15
3.3.1 Stopa nezaposlenosti.....	15
3.3.2 Bruto domaći proizvod	16
3.3.3 Vanjska trgovina	20
3.3.4 Poljoprivreda.....	23
4. INSTITUCIONALNI INDIKATORI	29
4.1 Indeks ekonomskih sloboda	29
4.2 Indeks percepcije korupcije.....	34
4.3 DoingBusiness.....	36
5. SASTAVNICE RAZVOJNE POLITIKE URUGVAJSKOG GOSPODARSTVA.....	40
5.1 Mjere gospodarske razvojne politike	42
5.2 Fiskalna politika urugvajskog gospodarstva	44
6. ZAKLJUČAK	49
LITERATURA.....	50

1.UVOD

Ovaj rad analizira specifičnosti gospodarstva Urugvaja odnosno República Oriental del Uruguay. Riječ je o državi koja se nalazi na jugoistočnom dijelu Južnoameričkog kontinenta. Analiza gospodarstva Urugvaja provedena je na temelju analize makroekonomskih pokazatelja kao što su bruto domaći proizvod, bruto domaći proizvod po stanovniku, stopa nezaposlenosti te stopa inflacije.

Urugvaj ima bogatu povijest i duži period je bio španjolska kolonija, a cijelo područje Urugvaja bilo je slabo naseljeno sve do 19. stoljeća. Turbulentna povijest i specifičan geografski položaj bitno su odredili gospodarski rast i razvoj ove države.

1.1 Predmet i cilj rada

Cilj rada je istražiti osnovna obilježja Republike Urugvaj. Osim povijesnog razvoja države, te njenih općih značajki, u središtu zanimanja ovog rada je opće političko, socijalno i ekonomsko okruženje i njegov utjecaj na gospodarstvo Urugvaja.

1.2 Metode i izvori istraživanja

Izvor istraživanja bila je stručna literatura kao i internetske stranice, odnosno statistički podatci o gospodarstvu Republike Urugvaj.

Pri istraživanju problematike rada korištene su metoda analize i sinteze, induktivna metoda, metoda deskripcije, statistička metoda kao i metoda komparacije. Podatci su prikupljeni iz sekundarnih izvora.

1.3 Struktura rada

Rad se sastoji od pet poglavlja. Nakon uvodnog dijela istražuju se glavna obilježja i značajke u Republike Urugvaj. Pritom su obuhvaćeni geostrateški položaj, prirodna osnova, povijest, promet i politički sustav. Nakon drugog poglavlja slijedi poglavlje u kojem se detaljnije analizira gospodarstvo Urugvaja. Analiza gospodarstva Urugvaja temelji se na analizi makroekonomskih pokazatelja, odnosno bruto domaćeg proizvoda, bruto domaći proizvoda po stanovniku, stopi inflacije te nezaposlenosti. U istom poglavlju predstavljene su i mjere ekonomske politike koje su imale važan utjecaj na promjene makroekonomskih pokazatelja u određenom vremenskom razdoblju.

Četvrto poglavlje obrađuje razvojnu politiku Republike Urugvaj, a peto, završno poglavlje zaključuje temu.

2.URUGVAJ

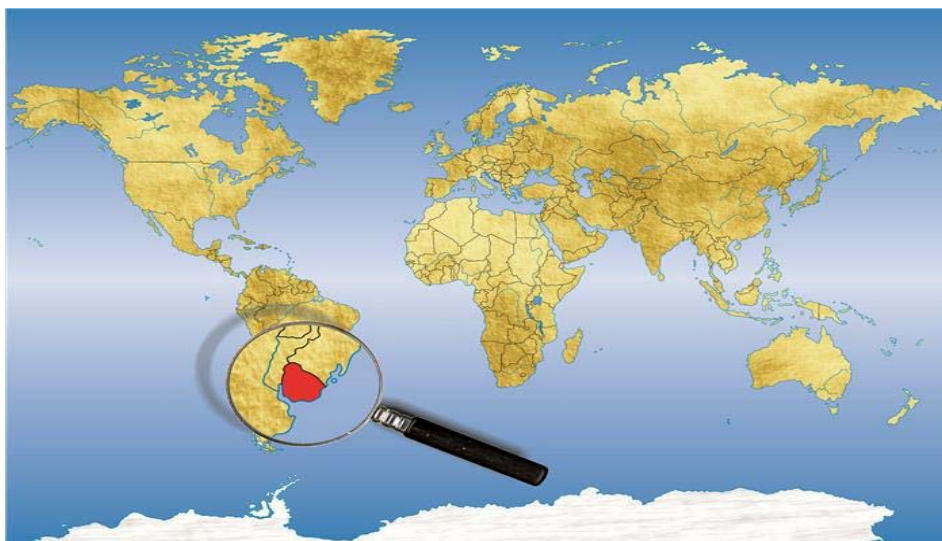
Urugvaj (República Oriental del Uruguay), država je u jugoistočnom dijelu Južne Amerike, između Argentine (duljina granice 580 km) na zapadu, Brazila (1068 km) na sjeveroistoku, Atlantskog oceana na jugoistoku i estuarija La Plate na jugu i jugozapadu. Urugvaj obuhvaća površinu od 176 215 km².

2.1 Prirodna obilježja

Nakon Surinama, površinom najmanja država Južne Amerike. Većinom je ravna i brežuljkasta zemlja, prosječne visine brežuljaka su svega 120 m. Rubni dijelovi zemlje (50-120 km), prema Atlantskom oceanu i granici s Argentinom (Rio Uruguay), nizinska su područja građena od mlađih riječnih nanosa i prapora. Unutrašnjost čini blago valovito i brežuljkasto područje s najvišim vrhom U.Cerro Catedral, 514 m, koje je razdijeljeno dolinom r. Negro.

U morfološkom pogledu Urugvaj se sastoji od primorske nizine na jugu i jugoistoku, pobrđa Cuchilla Grande (299 m) i Cuchilla de Haedo (294 m) u unutrašnjosti, aluvijalne doline rijeke Río Negro i ravnjaka na zapadu, koji se spuštaju u nizinu rijeke Uruguay. Niska i pješčana obala na istoku lagunskoga je tipa. Slika 1. u nastavku prikazuje geografski položaj Republike Urugvaj

Slika 1. Geografski položaj Urugvaja



Izvor: <https://proleksis.lzmk.hr/55054/>

Klima je suptropska, topla i vlažna s prosječnom srpanjskom (zima) temperaturom od 10 °C na jugu i 12 °C na sjeveru i siječanjskom (ljetu) od 22 °C na jugoistoku i 24 °C na jugozapadu. Godišnja količina oborina iznosi u primorju 1000 mm, u sjeveroistočnome dijelu 1200 do 1400 mm, u unutrašnjosti 850 do 900 mm. Hladni južni vjetar (pampero) snizuje povremeno temperaturu na –3 °C do –5 °C.

Riječna je mreža gusta i obilna vodom; gotovo 2/3 Urugvaja odvodnjava se rijekom Uruguay, kojoj je najveći prtok Río Negro. Manji dio voda otječe u jezero Mirin (Merín) i u estuarij La Plate. Plovne su samo Uruguay i Río Negro. Veća su jezera Mirin i Río Negro.

Najveći dio Urugvaja pokriva savana s galerijskim šumama duž rijeka. Suptropske šume po riječnim dolinama i pristrancima pobrđa u unutrašnjosti sastoje se uglavnom od mimoza, mirta i lovora. U istočnome primorju rastu na pješčanim dinama lovori i eukaliptusi.

2.2 Povijest

Područje današnjeg Urugvaja naseljavala su prije dolaska Europljana indijanska nomadska plemena lovaca, skupljača plodova i ribolovaca. Španjolska kolonizacija zemlje započela je u XVII. st., a bila je praćena uobičajenim istrjebljivanjem domorodaca. Osnovavši 1680. na urugvajskoj obali La Plate naselje Colônia do Santíssimo Sacramento (nasuprot Buenos Airesu), Portugalci su se ubrzo sukobili sa Španjolcima, koji su svojatali to područje i 1724. izgradili uporište San Felipe de Montevideo. U borbi između španjolskih kolonizatora iz Argentine i portugalskih iz Brazila, Španjolci su nadvladali; godine 1777. područje Urugvaja bilo je uključeno kao *Banda Oriental* (Istočna obala) u novoosnovano španjolsko potkraljevstvo Río de la Plata. Godine 1807. Montevideo je bio pod britanskom okupacijom (Španjolska je bila Napoleonov saveznik).

Potaknuti općim oslobodilačkim pokretom latinskoameričkih zemalja, Urugvajci su 1810. godine započeli borbu protiv španjolskoga gospodstva i 1811. proglasili se neovisnima. Ubrzo je Urugvaj postao sporno područje suparničkih interesa Argentine i Brazila, što je 1817. dovelo do portugalsko-brazilske intervencije tijekom koje su Brazilci zaposjeli Montevideo, a Portugalci Istočnu obalu, koju su pod nazivom *Provincia Cisplatina* priključili Brazilu.

Posredovanjem Velike Britanije bio je 1828. sklopljen mir u Rio de Janeiru, kojim je Urugvaj priznat neovisnom državom *Estado Oriental*. Nakon proglašenja unitarističkog ustava 1830. započeli su unutrašnji sukobi između liberala, pristaša F. Rivere, prvoga predsjednika Urugvaja (1830–35) i konzervativaca. Cijelo XIX. st. obilježili su sukobi, revolucije te građanski rat (1839–51) između različitih skupina (liberala i konzervativaca, unitarista i federalista, sela i grada). Premda se nakon završetka rata argentinska vojska morala 1852. povući iz Urugvaja, samo nekoliko godina poslije Urugvaj je sklopio s Argentinom i Brazilom »trostruki savez« te sudjelovao u njihovu ratu protiv Paragvaja (1865–70). Ulazak Urugvaja u rat doveo je do uspostave vojne vlasti za čije su se vladavine nastavili sukobi između Coloradosa (odn. Stranke colorado) i Blancosa (odn. Nacionalne stranke – bijeli).

Tek početkom XX. st. došlo je u zemlji do stanovitoga smirenja i konsolidacije. Unaprijeđena je domaća industrija, uveden državni nadzor nad gospodarstvom (posebice nad izgradnjom željeznica i cesta, te izvora energije), doneseno je radničko zakonodavstvo i uveden osmosatni radni dan, zajamčene su građanske slobode itd.

U I. svjetskom ratu Urugvaj je ostao neutralan sve do 1917., kada je Njemačkoj objavio rat. Poslijeratni privredno-politički problemi i društvene suprotnosti znatno su se zaoštrili u godinama Velike gospodarske krize (1929–33). Njezine posljedice iskoristio je predsjednik Gabriel Terra (izabran 1931) za ukidanje Državnoga vijeća i uvođenje diktature (1933–38), što je opravdao potrebom jačanja izvršne vlasti. Zbog sveopćega nezadovoljstva bio je 1938. prisiljen raspisati izbore, na kojima je za predsjednika izabran general Alfredo Baldomir (1938–42). Potkraj II. svjetskog rata Urugvaj je (u veljači 1945) objavio rat Njemačkoj i Japanu.

Politička prevlast Stranke colorado (PC) održana je do 1958., kada je prvi put na izborima pobijedila oporbena Nacionalna stranka – bijeli (od 1966. na vlasti je ponovno bio PC). Pogoršanje ekonomskih i socijalnih prilika početkom 1960-ih uzrokovalo je niz radničkih i studentskih prosvjeda, te jačanje ljevičarskih organizacija i pokreta. Slijedeći predsjednik države bio je Jorge Pacheco Areco, koji je nastojeći suzbiti ljevičarsku gerilju, jačao je policijske i vojne snage (uz pomoć SAD-a); ograničavao građanska i druga prava te provodio političke progone. Njegovoj se vladavini pokušala suprotstaviti Široka fronta (FA), nastala 1971. kao savez lijevih stranaka i organizacija.

Predsjednik Juan María Bordaberry (na vlasti 1972–76) nastavio je autoritarnu vladavinu; uz pomoć vojnoga vrha raspustio je parlament i suspendirao ustav. Vojna hunta je uz sudjelovanje desničarskih političara vladala do 1984; a brojni su oporbeni aktivisti bili ubijeni. Niz prosvjeda 1984. dovelo je do obnove civilne vlasti. Tabaré Vázquez bio je predsjednik 2005–10. godine i socijalnim reformama znatno je smanjio stopu siromaštva.

2.3 Stanovništvo

Urugvaj se prema karakteristikama stanovništva umnogome razlikuje od ostalih zemalja Latinske Amerike. Većinu stanovništva čine bijelci (86%), ostalo su mestici (8%), mulati i crnci (6%). Službeni jezik je španjolski, dok se uz granicu s Brazilom govori mješavina španjolskoga i portugalskoga (*portunol*).

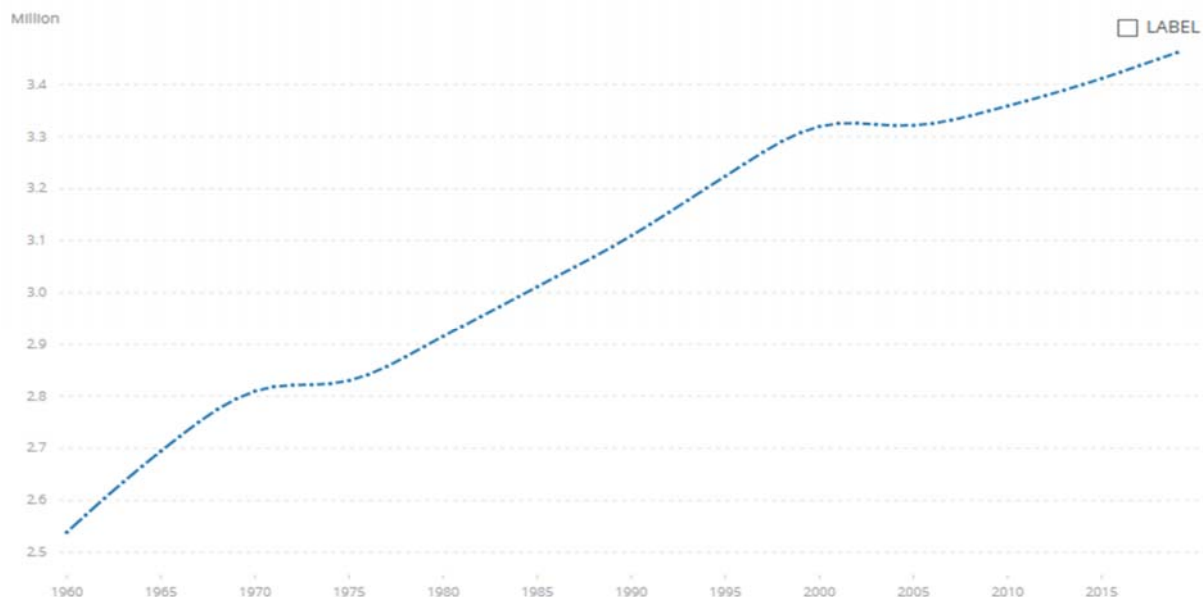
Prema popisu stanovništva iz 2011. u Urugvaju živi 3 286 314 stanovnika. Gustoća naseljenosti od 19 st./km² jedna je od najmanjih u Latinskoj Americi. Više od 90% st. živi u gradovima oko Río de la Plate na jugu i zapadu, a više od polovice na području glavnog grada Montevidea (metropolitansko područje sa 1 765 400 stanovnika). Ostali su gradovi znatno manji: Salto (101 300 stanovnika), Ciudad de la Costa (91 500 stanovnika), Paysandú (73 200 stanovnika), Las Piedras (70 600 stanovnika), Rivera (65 000 stanovnika).

Tablica 1. Ukupan broj stanovnika Urugvaja od 1960-2019.godine

GODINA	UKUPAN BROJ STANOVNIKA
1960.	2.538,645
1965.	2.694,536
1970.	2.809,793
1975.	2.830,179
1980.	2.915,389
1985.	3.011,519
1990.	3.109,601
1995.	3.224,281
2000.	3.319,736
2005.	3.321,803
2010.	3.359,275
2015.	3.412,009
2019.	3.461,734

Izvor: samostalni rad autora, prema data.worldbank.org/indicator//SP.POP.TOTL?locations=UY

Grafikon 1. Stanovništvo Urugvaja od 1960-2019. godine



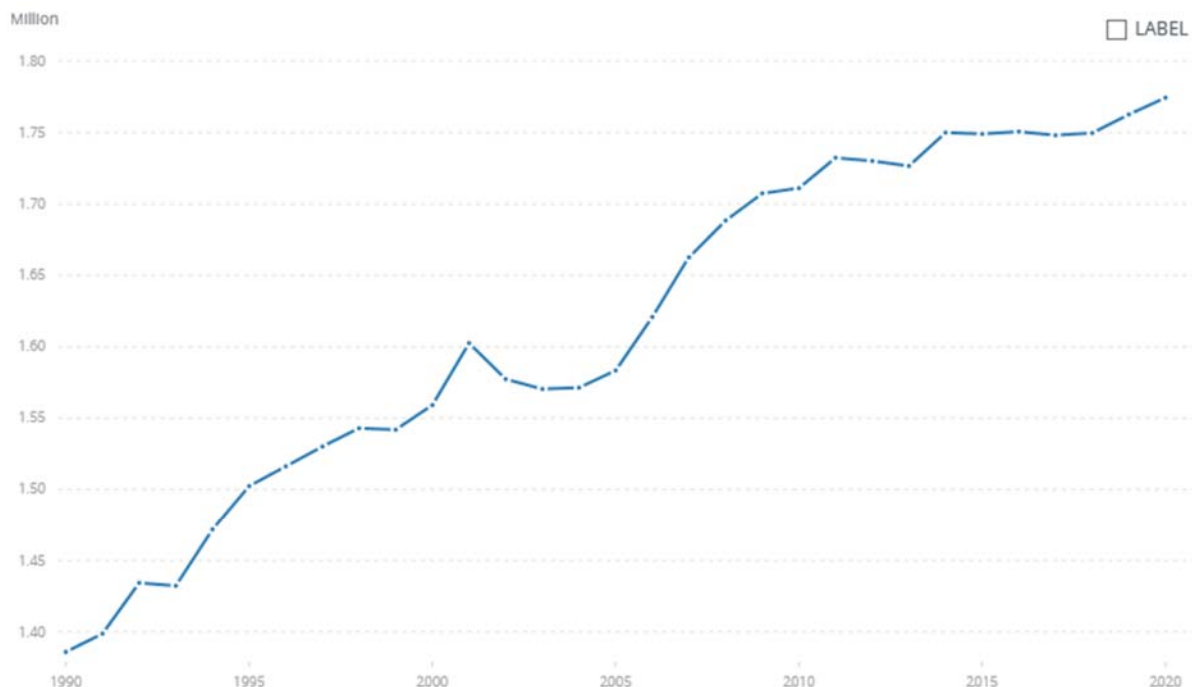
Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator//SP.POP.TOTL?locations=UY>

Grafikon 1. prikazuje kontinuirani rast stanovništva odnosno prirodnog prirasta Urugvaja. Prirodni je prirast u odnosu na druge latinskoameričke države nizak (otprilike 5%), što je rezultat stopa rodnosti od otprilike 14‰ te stopa smrtnosti od otprilike 9%.¹ Jako je iseljavanje u inozemstvo (migracijska bilanca -2‰), gdje danas živi više od 700 000 Urugvajaca.

Prevlad bjelačkog stanovništva rezultat je snažnog doseljivanja Europljana, u razdoblju 1828–1928, kada se doselilo oko 800 000 ljudi, pretežno iz Španjolske i Italije, u manjoj mjeri Francuske i Velike Britanije.

¹ Proleksis enciklopedija, <https://proleksis.lzmk.hr/55054/>

Grafikon 2. Radno sposobno stanovništvo



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/>

Iz grafikona 2. koji prikazuje radno sposobno stanovništvo, vidljivo je da radno sposobno stanovništvo čini otprilike 56 % stanovništva (1.4 milijuna radno sposobnih u odnosu na 2,5 milijuna ukupnog stanovništva) 1960.-tih godina, a u 2019. godini znatno manje – oko 53% (1,8 milijuna u odnosu na cjelokupno stanovništvo od 3,4 milijuna). Navedeno ukazuje da je društvo zrelo; mlađih od 15 godina ima 23%, dok je starijih od 65 g. 13%. Očekivano trajanje života je 76 g.

Prema vjeroispovijesti većinom su rimokatolici (66%), dok manjinu čine protestanti (2%) i židovi (1%), a otprilike 30% stanovništva vjerski je neopredijeljeno. Stupanj pismenosti vrlo je visok (98%).

2.4 Promet

Duljina željezničke mreže iznosi 2073 km (2008), a cestovne 16 398 km (22% asfaltiranih cesta, 2007). Panamerička cesta na području Urugvaja duga je 2484 km. Unutrašnji plovni putovi dugi su 1600 km. Glavno je prometno središte i najveća morska luka Montevideo, preko kojega se obavlja gotovo sva trgovina s inozemstvom. Međunarodna zračna luka Carrasco (Montevideo).

2.5 Politički sustav

Prema Ustavu od 27. XI. 1966 Urugvaj je republika s predsjedničkim sustavom vlasti. Predsjednik republike poglavar je države i vrhovni zapovjednik oružanih snaga. Biraju ga državljani na općim i tajnim izborima za razdoblje od 5 godina, pri čemu ne može biti biran dva uzastopna mandata.

Izvršna vlast u rukama je predsjednika republike, kojemu pomaže Vijeće ministara, čije članove imenuje sam predsjednik, uz konzultacije s parlamentom. Najvišu zakonodavnu vlast ima dvodomni parlament, Opća skupština (*Asamblea General*), koja se sastoji od Predstavničkoga doma (*Cámara de Representantes*) i Senata (*Cámara de Senadores*). Predstavnički dom ima 99 članova, izabраниh na općim i tajnim izborima na mandat od 5 godina. Senat ima 30 izravno izabраниh članova te jednoga člana *ex officio* (potpredsjednik republike), koji imaju mandat od 5 godina.

Biračko je pravo opće i jednako za sve državljane s navršениh 18 godina života. Najvišu sudbenu vlast ima Vrhovni sud, sudce kojega, na prijedlog predsjednika republike i na mandat od 10 godina, imenuje Opća skupština.

3. GOSPODARSKA ANALIZA REPUBLIKE URUGVAJ

3.1 Opće karakteristike gospodarstva

Unatoč skromnim prirodnim izvorima, a umnogome zahvaljujući malom broju stanovnika, Urugvaj je jedna od najrazvijenijih država Latinske Amerike s razmjerno visokim životnim standardom i manjim socijalnim razlikama.

U posljednjih dvadeset godina bilježi gospodarski rast s nekoliko kraćih slabijih godina, što je posljedica privatizacije državnog sektora i početka djelovanja zajedničkoga regionalnog tržišta Mercosur. Posljednjih nekoliko godina rast gospodarstva je oko 7% godišnje.

Gospodarstvo Urugvaja umnogome ovisi o gospodarstvima njegovih snažnih susjeda, Brazila i Argentine. Okosnicu mu čine izvezno orijentirana poljoprivreda te obrazovana radna snaga. Poljoprivreda ostvaruje 2/3 vrijednosti izvoza. Većinu površine (77%) zemlje prekrivaju travnjaci i pašnjaci. Najvažnija grana poljoprivrede je stočarstvo, prije svega govedarstvo (11,7 mil. grla) i ovčarstvo (9,7 mil. komada). U unutrašnjosti prevladava mesno govedarstvo (oko 520 000 t, otprilike polovica proizvodnje namijenjena je izvozu u Brazil, Čile i EU) i ovčarstvo (oko 50 000 t vune, 80% za izvoz), a na JZ i mliječno govedarstvo.

U poljodjelstvu je od 1980-ih na istočnoj obali prevladavao uzgoj riže (1,2 mil. tona), drugdje se uzgajaju pšenica (370 000 t), kukuruz, krumpir, suncokret i soja. U okolini Montevidea razvijeno povrtlarstvo i vinogradarstvo, a oko Salta i Rivere voćarstvo (agrumi, breskve, kruške). Ribarstvo je razvijeno na atlantskoj obali (ulov oko 120 000 t), no količina ulova smanjuje se zbog izlova.

Urugvaj nema fosilnih goriva niti značajnijih rudnih bogatstava. Otprilike 98% električne energije dobiva iz hidroelektrana, najviše iz Salto Grande na Río Uruguayu (zajedno s

Argentinom) i Palmar na Río Negro. Većina industrije smještena je oko većih gradova na jugu i jugozapadu.

Prevladava prehrambena industrija, koja prerađuje poljoprivredne sirovine za domaće tržište i izvoz (mesni i mliječni proizvodi, šećer, alkoholna i bezalkoholna pića). Uz nju su razvijene kemijska i petrokemijska industrija (prerada uvezenih derivata), tekstilna i kožarska industrija, kovinska, strojarska i automobilska industrija.

Turizam, s prihodom od oko 600 mil. USD značajan je za pokrivanje vanjskotrgovinskog deficita. Urugvaj godišnje posjeti oko 2,3 mil. stranih gostiju, većinom iz Argentine i Brazila. Najvažnija turistička regija, tzv. Urugvajska rivijera, nalazi se oko zaljeva Río de la Plate između Punte del Este i Montevidea, gdje se nalazi niz ljetovališta (Altántida, Piriápolis, Moldonado). Na sjeverozapadu zemlje je više termalnih lječilišta (Termas de Guaviyú, Termas de Daymán).

Vanjskotrgovinska bilanca Urugvaja varira ovisno o cijenama poljoprivrednih proizvoda na svjetskom tržištu i stanju u regiji. Glavni vanjskotrgovinski partneri su Brazil, Argentina, SAD, Kina, Paragvaj, Njemačka, Rusija, Venezuela.

3.2 Ekonomsko-povijesni razvoj gospodarstva

Urugvajsko gospodarstvo karakteriziraju izvozno orijentiran poljoprivredni sektor, dobro obrazovana radna snaga, visoka razina državne potrošnje i razvijeni sektor industrije. Nakon što je u razdoblju od 1996. do 1998. bilježilo prosječni godišnji rast od 5%, gospodarstvo je u godinama između 1999. i 2001. osjetilo negativne učinke smanjene potražnje u Argentini i Brazilu kamo odlazi polovica urugvajskog izvoza. Unatoč ozbiljnim potresima u vanjskoj trgovini, urugvajski su financijski pokazatelji ostali stabilnijima nego kod njegovih susjeda, što je odraz čvrste reputacije među investitorima i investicijskog rejtinga državnih obveznica, jednog od dva takva u Južnoj Americi.

U zadnjih nekoliko godina Urugvaj je usmjerio svoje napore na razvoj informatičke industrije i postao najvećim latinoameričkim izvoznikom softvera.

Iako su neki dijelovi gospodarstva izbjegli veću krizu, obični građani Urugvaja jako su pogođeni gospodarskim problemima; nezaposlenost se popela na iznad 20%, realne su se plaće smanjile, peso je devalvirao, a stopa siromaštva dosegula je gotovo 40%. Ovakvo pogoršanje ekonomskih prilika dovelo je do pada popularnosti urugvajске vlade koja je tijekom 1990-ih zastupala politiku slobodnog tržišta, te neuspjeha referenduma o privatizaciji državne naftne i vodoopskrbne tvrtke 2003. odnosno 2004. Novoizabrana vlada *Širokog fronta (Frente Amplio)* obećala je pokrenuti programe javnih radova kako bi ubrzala zapošljavanje i smanjila siromaštvo, ali nije odustala od redovite otplate urugvajskog vanjskog duga.

Početkom 2005., Urugvaj je bio jedina zemlja Južne Amerike koja je izvozila računala i informatičke proizvode. Ujedno je i jedna od rijetkih zemalja koja je tijekom 2000-ih uspjela smanjiti udio uvoza i povećati udio izvoza, a da se to ne odrazi loše na gospodarstvo.

Između 2004. i 2008. Urugvaj je imao rast gospodarstva od 6,7%. Nakon što je porez smanjen s 33% na 21,7% u srpnju 2008., rast javne potrošnje gotovo se udvostručio. Jedina je latinoamerička zemlja koja nije doživjela gospodarski krah, a recesija je trajala svega dva tromjesečja.

Urugvaj je jedna je od zemalja s najnižom stopom nezaposlenosti u Americama, koja se godišnje mijenja od 4,5% do 6,1%. Tijekom 2010. godine, urugvajска industrijska proizvodnja rasla je za oko 10%, a ukupni Bruto domaći proizvod za oko 4% (u najlošijem tromjesečju).

Urugvajска poljoprivreda proizvodi za svoje potrebe, a višak u iznosu 9,3% usmjeren je isključivo na izvoz u (veće) susjedne zemlje. U poljoprivredi je zaposleno 13% ukupne radne snage, što za razvijenu zemlju nije teret (kako se smatra, 6-7% bilo bi najbolje), već politika poticanja OPG-ova koju provode sve političke opcije.

Najviši udio od 56,9% u poljoprivredi, prema analizama Državnog statističkog zavoda i Ministarstva poljoprivrede i gospodarstva, drže stočarstvo i govedarstvo. To je i istiniti odraz urugvajсke poljoprivrede, koja se zbog manjka obradivih površina za voće i povrće okrenula uzgoju životinja.

Najviši udio u proizvodnji žitarica ima riža, gotovo 83%, što je i više od nekih zemalja u Indokini. Prema podacima južnoameričkih poljoprivrednih zavoda, Urugvaj je 9. na svijetu prema količini proizvedene soje, 12. po vuni, 14. po konjskom mesu, 17. po uzgojenim nasadima

dunja. Većina poljoprivrednih gospodarstva, njih 25 od 40 tisuća (preko 60 %), čine manja (obiteljska) gospodarstva koja zapošljavaju 65 % svih radnika i ostvaruju više od jedne polovine prihoda od poljoprivrede. Također, OPG-ovi imaju najviši udio u porezu, unatoč tome što najveći dio novčanog kapitala drže velike korporacije. OPG-ovi proizvode 12 % svih žitarica i povrća, 2 % svinjetine i 11 % mliječnih proizvoda. Glavni izvozni proizvod je govedina, od koje se zaradi milijarda američkih dolara godišnje - na jednog Urugvajca dolazi 3,8 stočnih poljoprivrednih gospodarstava.

Unatoč tome što u Urugvaju ima 12 milijuna stočnih farmi, njih 54 % nalazi se u rukama 11 % poljoprivrednika, koji po farmi nemaju više od 500 grla stoke. S druge strane, 38 % poljoprivrednika jedva je konkurentno i sa 100 grla koje prema zakonu mogu imati.²

Najveća poljoprivredna tvrtka u Urugvaju je Union Agriculture Group, sa više od 100 stočarskih pogona na 180.000 hektara.³ Tvrtka u zakupu ima 1 % ukupnih poljoprivrednih površina u Urugvaju i oko 85.000 grla divljih goveda.⁴ Tvrtka je 2008. osnovana za proizvodnju borovnica, a ubrzo je poslovanje proširila i na uzgoj riže, soje i žitarica te stočarstvo i govedarstvo. Osim što veći dio proizvoda sama proizvodi, jedan dio otkupljuje i od obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava diljem zemlje.¹ Tvrtka se bavi i prijevozom poljoprivrednih dobara te njihovim plasmanom na domaće tržište.

Sredinom 1950-ih bilo je u Urugvaju 6 000 000 goveda i 25 000 000 ovaca, koje su godišnje davale 100 000 tona vune. Tada je to bila država čije je stanovništvo jelo najviše mesa, godišnje na osobu 115 kg. Seoski radnici živjeli su isključivo od ovčjeg mesa, a svaka obitelj pojela bi godišnje stotinjak ovaca. Samo oko 8 % površine je obrađivano, a uzgajani su povrće, žito i uljani plodovi. U Montevideu je izlazilo preko 15 dnevnih listova, a bilo je 20 radio-postaja.

² [Uruguay has 3.8 cattle per capita, highest in the world. MercoPress](#)

³ [Union Agriculture Group Sprott Resource Corp. Private Equity. Real Assets.](#)

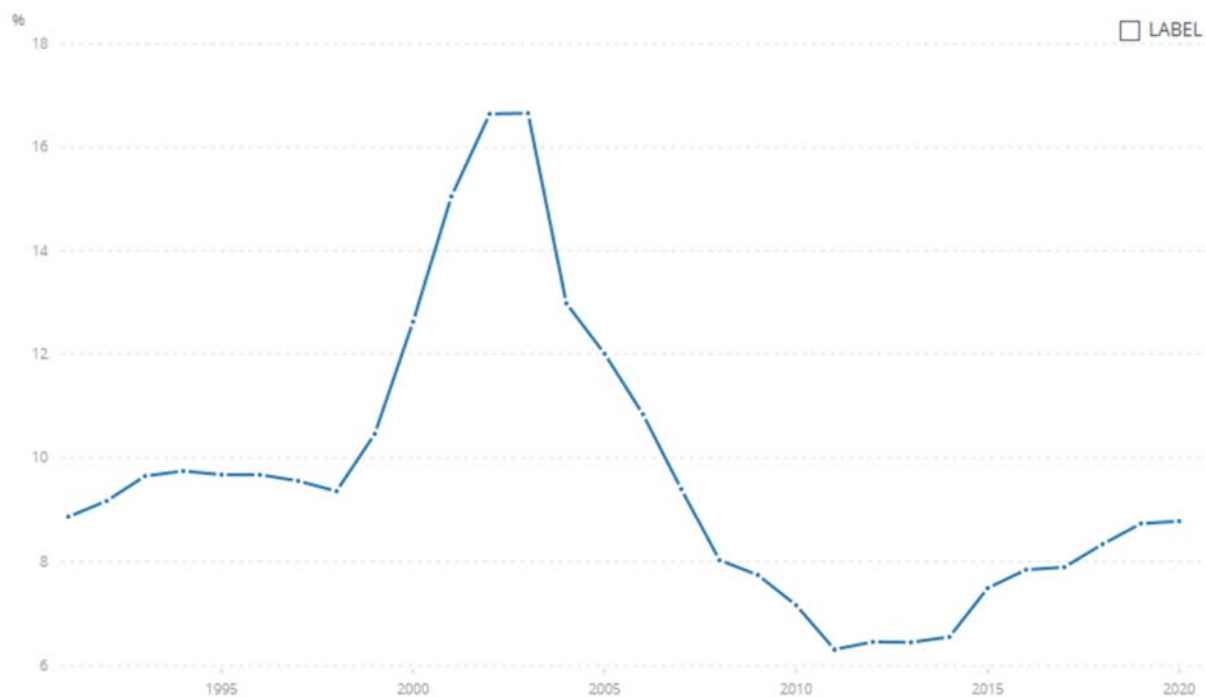
⁴ Ibid

3.3 Makroekonomski pokazatelji

3.3.1 Stopa nezaposlenosti

Promatrajući stopu nezaposlenosti u Urugvaju, u period od 1990.-2020. godine, posebno se može izdvojiti period od 1998. do 2002. godine kada nezaposlenost intenzivno raste i dostiže svoj vrhunac od 16.6% . Tijekom slijedeće godine stopa nezaposlenosti miruje, a onda od 2003. godine slijedi pad nezaposlenosti sve do 2011 godine kada je nezaposlenost svega 6.3% . U periodu nakon 2011. godine slijedi blagi rast nezaposlenosti koji u 2020. iznosi 8.1%. Stopa nezaposlenosti Urugvaja u period od 1990-2020. prikazana je na grafikonu 3.

Grafikon 3. Stopa nezaposlenosti u period od 1990-2020 godine



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator>

3.3.2 Bruto domaći proizvod

Bruto društveni proizvod Urugvaja 1970. godine iznosio je 2,1 milijardi USD, a 2019. godine 56 milijardi USD. U tablici 3. prikazane su stope rasta BDP-a u promatranom period od 1970.-2019. godine, sve kako bi se uočio utjecaj kriza na gospodarstvo. Bruto domaći proizvod za razdoblje od 1970. – 2020. prikazan je na grafikonu 4.

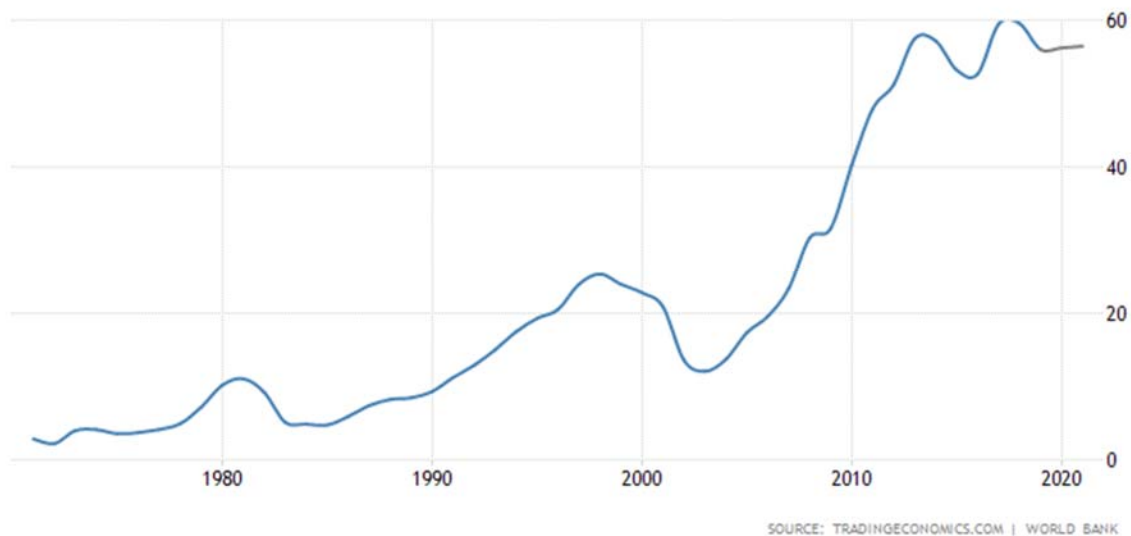
Tablica 2. Bruto domaći proizvod u periodu od 1970-2019. godine

GODINA	BDP (u milijardama USD)
1970.	2,137
1975.	3,538
1980.	10,163
1985.	4,732
1990.	9,299
1995.	19.298
2000.	22,823
2005.	17,363
2010.	40,284
2015.	53,274
2019.	56,046

Izvor: samostalni rad autora prema

[www//data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=UY](http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?locations=UY)

Grafikon 4. Bruto domaći proizvod



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/>

U nastavku, grafikon 5. prikazuje stopu rasta bruto društvenog proizvoda.

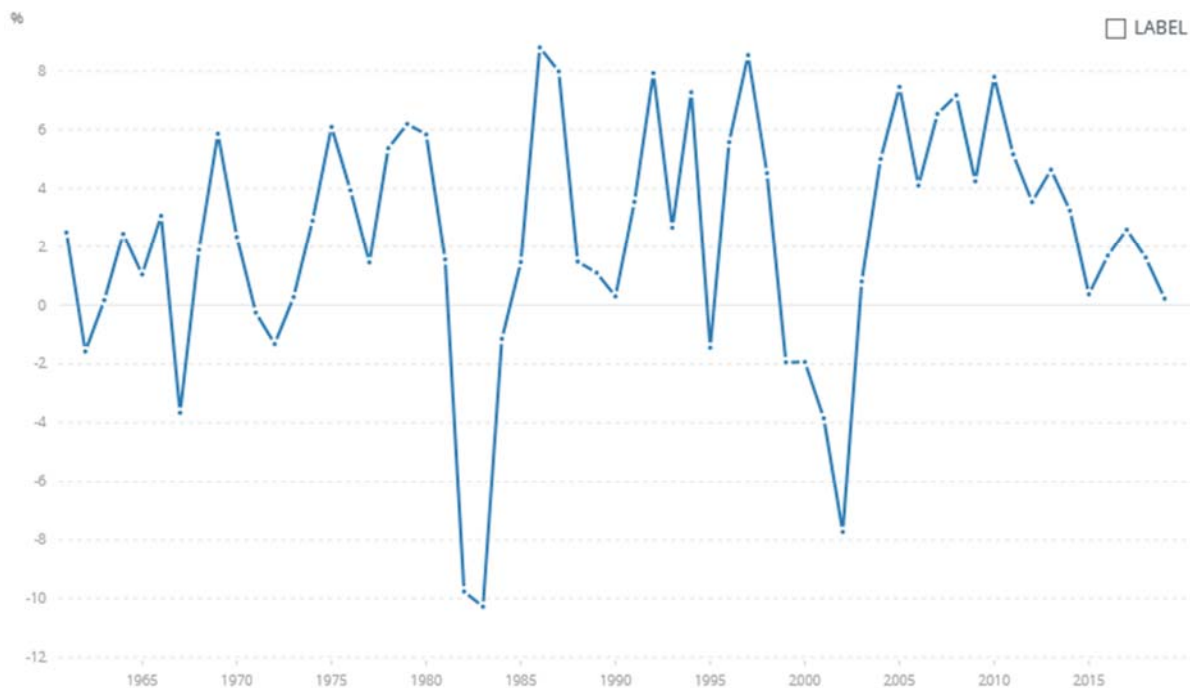
Tablica 3. Stopa rasta BDP-a u periodu od 1970-2019. godine

GODINA	STOPA RASTA BDP-a
1970.	2,3 %
1975.	6,1%
1980.	5,8%
1985.	1,5%
1990.	0,3%
1995.	-1,4%
2000.	-1,9%
2005.	7,5%
2010.	7,8%
2015.	0,4%
2019.	0,2%

Izvor: samostalni rad autora, prema

www.data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=UY

Grafikon 5. Stopa rasta BDP-a



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=UY>

Iz grafikona 5. je vidljivo da su negativne stope rasta prisutne u periodu od 1982-1984. godine kao i od 1999. do 2002. godine. Poslije toga vidljiv je lagani oporavak, nakon toga djelomičan pad te ponovno oporavak i pad pa se može zaključiti da stopa rasta BDP-a prethodnih godina oscilira.

Bruto društveni proizvod po stanovniku odnosno per capita prikazan je u grafikonu 6. u nastavku.

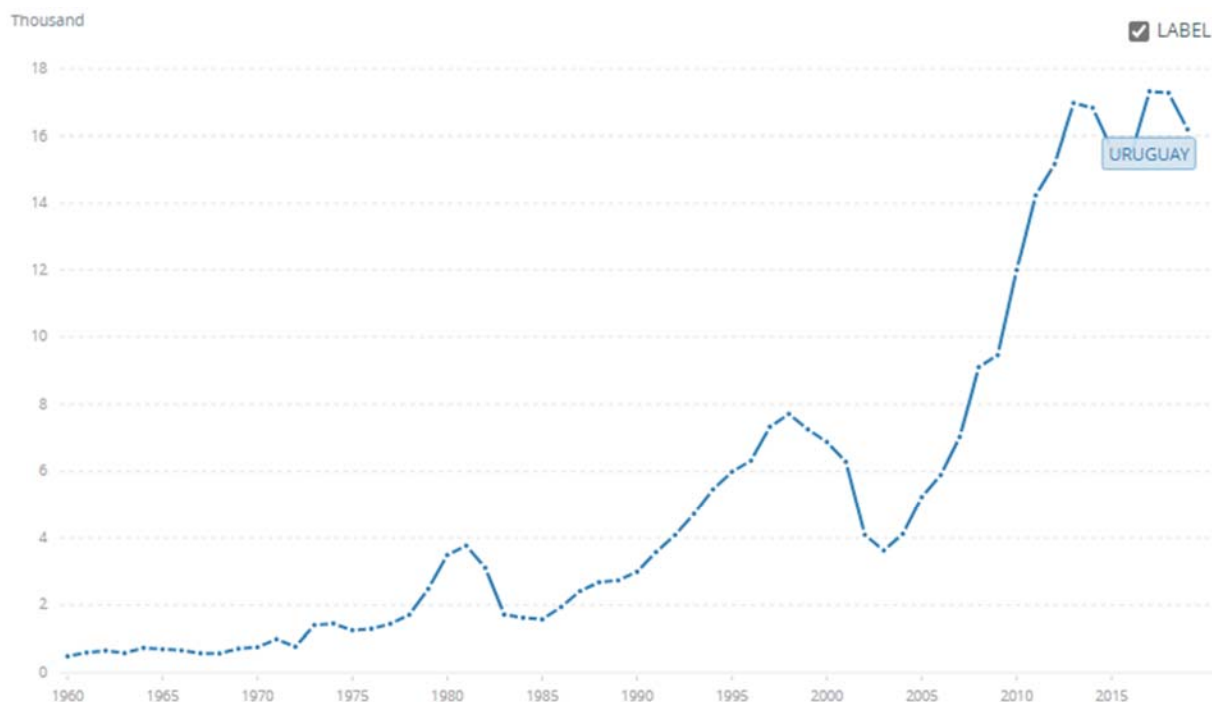
Tablica 4. BDP po stanovniku u periodu od 1970-2019. godine

GODINA	BDP po stanovniku (u tisućama)
1970.	760,589
1975.	1.250,179
1980.	3.485,991
1985.	1.571,306
1990.	2.990,364
1995.	5.985,106
2000.	6.875,021
2005.	5.226,538
2010.	11,992,017
2015.	15.613,764
2019.	16.190,127

Izvor: samostalni rad autora, prema

www.data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=UY

Grafikon 6. BDP per capita od 1960. do 2020. godine



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?locations=UY>

Promatrajući BDP per capita u periodu od 1990. do 2020. godine, vidljivo je da BDP per capita ima uzlazan tijek gotovo u cijelom promatranom razdoblju. Iznimka je period od 1998. do 2002. godine kada dolazi do pada. U razdoblju od 2002. do 2014. godine, vidi se da je zabilježen konstantan rast, osim u 2009. godini kada se bilježi lagani pad. Od 2014. godine do danas trend rasta BDP-a per capita se nastavlja sve do 2020. godine.

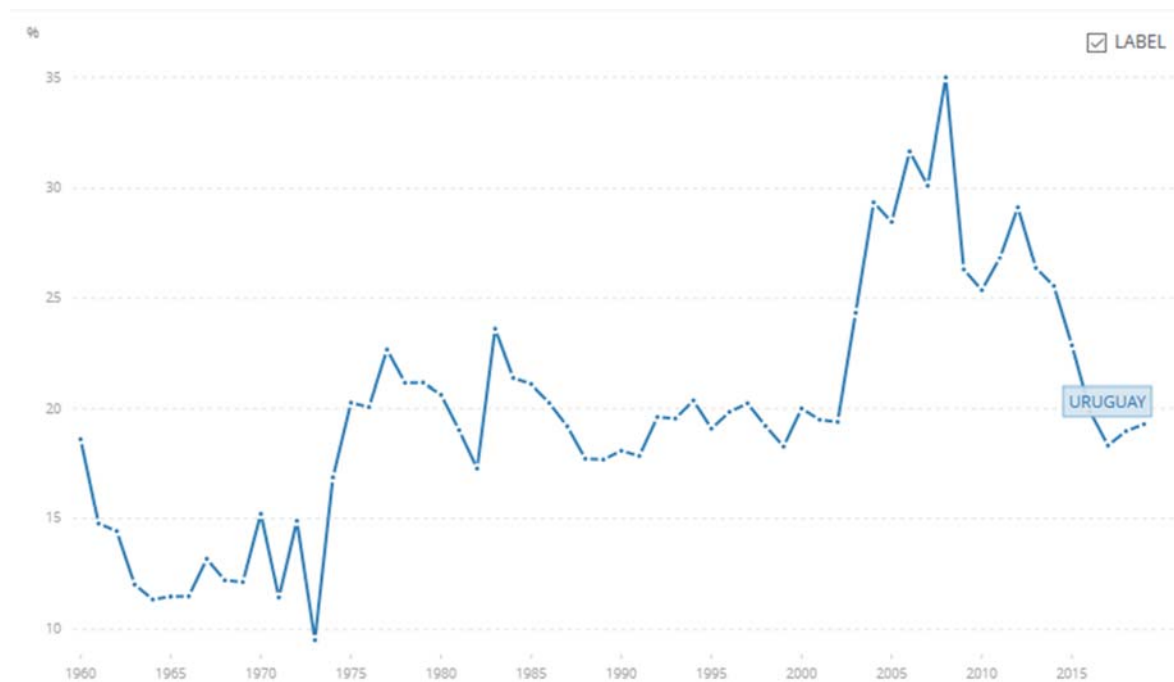
3.3.3 Vanjska trgovina

Urugvaj ima vrlo razvijenu vanjsku trgovinu, odnosno uvoz i izvoz. Za Urugvaj je najznačajnij izvoz stočarskih proizvoda odnosno mesa i vune, kao i poljoprivrednih proizvoda.

Države u koje najviše izvozi Urugvaj su Brazil, Kina, SAD, Argentina i Venezuuela, a države koji najviše uvoze u Urugvaj su Kina, Brazil, Argentina, SAD i Nigerija.⁵ Može se zaključiti da je Brazil najznačajniji trgovinski partner ove države.

Na grafikonu 7. prikazan je uvoz Urugvaja kao postotak BDP-a za period od 1960. do 2020. godine. Uvoz u Urugvaju kao postotak BDP-a u promatranom razdoblju sveukupno ima uzlaznu putanju, uz povremene oscilacije. Najviših 35% postignuto je 2008. godine kada slijedi pad na 25,5% BDP-a u 2010. Slijedi uzlazna putanja do 2012. godine i ponovni pad u periodu od 2012. do 2017. godine kada iznosi samo 18,3% BDP-a. Nakon toga uvoz proizvoda i usluga ponovno ima uzlaznu putanju.

Grafikon 7. Uvoz Urugvaja za period od 1960.-2020. godine (% BDP)

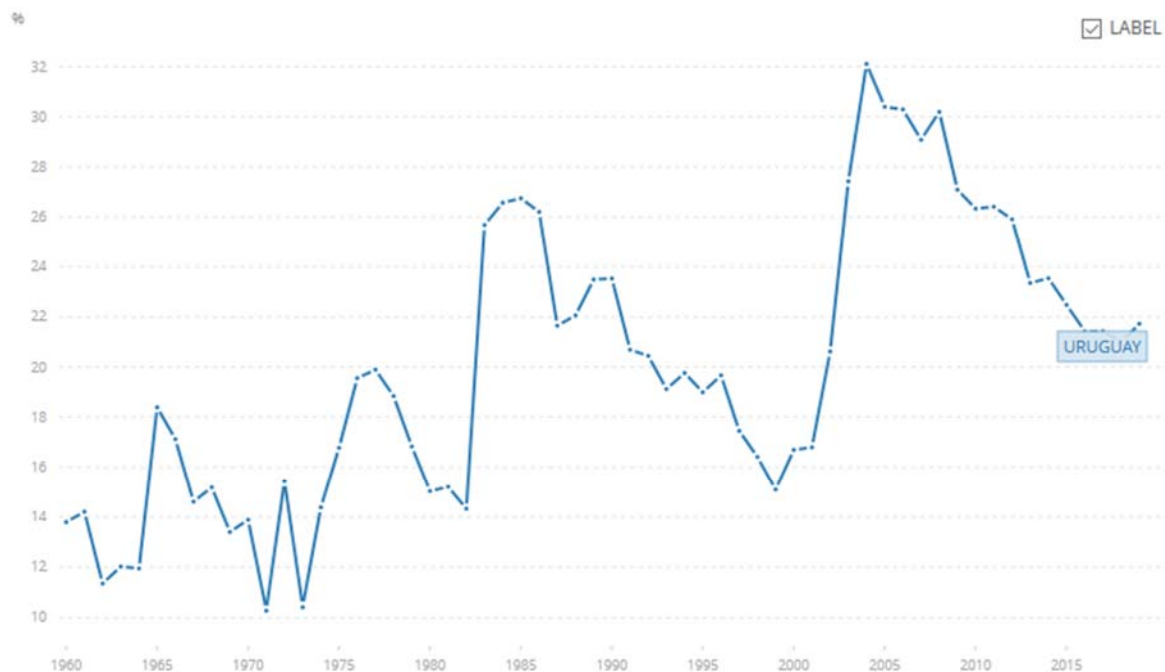


Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.IMP.GNFS.ZS?locations=UY>

⁵ Observatory of Economic Complexity *Uruguay*. Observatory of economic complexity. Dostupno na: atlas.media.mit.edu/en/profile/country/ury/

Grafikon 8. u nastavku prikazuje izvoz Urugvaja, izražen također u % BDP-a za period od 1960.-2020. godine.

Grafikon 8. Izvoz Urugvaja (% BDP-a) za period od 1960.-2020. godine

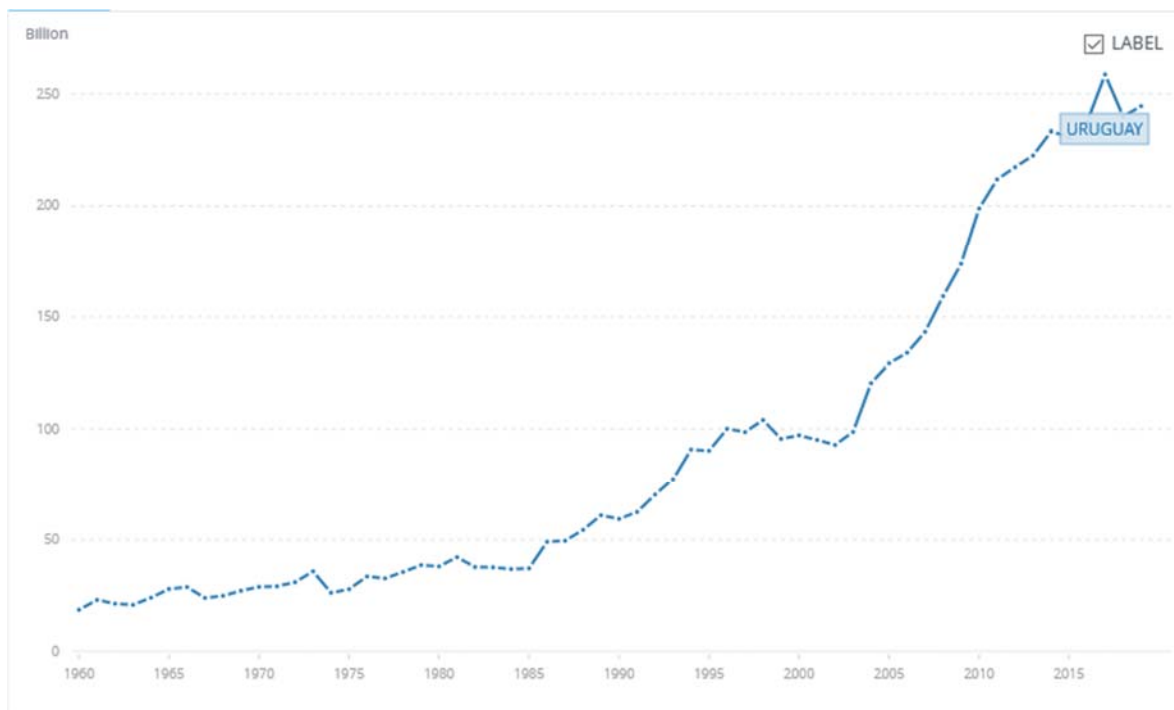


Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?locations=UY>

Iz grafikona 8. vidljivo je da izvoz Urugvaja neprestano oscilira u navedenom razdoblju. Periodi rasta su od 1964. do 1965. godine, kada izvoz raste od 11,94% na 18,39%. Nakon čega slijedi pad do 1971. godine kada izvoz iznosi najnižih 10,28% u cijelom promatranom razdoblju. Periodi rasta su od 1973.-77, 1982-85. i 1999-2004. Od 2004. godine vidljiv je kontinuiran pad izvoza sve do 2018. godine kada se izvoz počinje povećavati.

Grafikon 9. u nastavku prikazuje ukupnu razliku izvoza i uvoza, pri čemu linija grafikona označava novčanu vrijednost te razlike za promatrani period od 1960.-2020. godine, izražen u milijardama urugvajskog pesa, odnosno nacionalne valute (LCU – local currency value).

Grafikon 9. Razlika izvoza i uvoza



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.EXP.CAPM.KN?locations=UY>

Iz grafikona 9. vidljivo je da je izvoz Urugvaja u promatranom periodu kontinuirano veći od uvoza. I razlika u novčanoj vrijednosti izvoza je u kontinuiranom porastu u odnosu na uvoz, uz manje oscilacije u kraćim vremenskim periodima. Najveći rast razlike između izvoza i uvoza zamjetan je u periodu od 2002. godine kada iznosi 93,92 milijarde do čak 258,64 milijarde u 2017. godini.

3.3.4. Poljoprivreda

Poljoprivreda je još jedna velika gospodarska grana u zemlji i čini oko 10% bruto domaćeg proizvoda Urugvaja. Povijesno gledano, industrija je bila glavni pokretač urugvajskog gospodarstva i bila je na vrhuncu u ranom 20. stoljeću u onome što je bilo poznato kao “zlatno doba”. Pad globalnih cijena poljoprivrednih proizvoda, koji su se pojavili sredinom 20. stoljeća,

imao je štetan učinak na poljoprivrednu industriju Urugvaja i označio je kraj „Zlatne ere“ u industriji.

Urugvaj je glavni izvoznik poljoprivrednih proizvoda i dio je Cairns Grupe, vodeće svjetske udruge zemalja izvoznica poljoprivrede. Nedostatak tehnološkog napretka u industriji učinio je poljoprivrednu proizvodnju po hektaru relativno nižom nego u drugim zemljama izvoznicama poljoprivrede. Međutim, ograničeni tehnološki unosi u poljoprivredi Urugvaja povećali su privlačnost poljoprivrednog izvoza Urugvaja, koji se prodaje kao ekološki ili zeleni, koristeći samo prirodne unose u njihovu proizvodnju. Brazil, Južna Afrika, Iran i Peru su glavna izvozna tržišta za urugvajsku rižu, dok su SAD, Indija i Velika Britanija primarni potrošači vune iz Urugvaja.

Budući da je poljoprivreda vrlo zastupljena, i ima važnu ulogu za gospodarstvo Urugvaja, na idućem grafikonu analizirano je koji postotak BDP-a predstavlja poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo.

Grafikon 10. Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo



Izvor: <https://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS?locations=UY>

Udio poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u ukupnom gospodarstvu izražen je u % BDP-a. Iz grafikona se vidi da je postotni udio poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u ukupnom BDP-u bio najviši 1984. godine kada je iznosio 14,63%. Od tada slijedi kontinuiran pad sve do 2001. godine kada iznosi samo 5,58%. Nakon toga slijedi period rasta, od 2001.-2004. godine kada dostiže 10,99% BDP-a. Slijedi trend pada koji traje sve do 2017. godine kada je udio poljoprivrede, šumarstva i ribarstva svega 5,10% BDP-a. Nakon 2017. godine vidljiv je ponovni trend rasta.

Poljoprivreda u Urugvaju svjedočila je velikim promjenama tijekom posljednjeg desetljeća. Glavni urugvajski poljoprivredni proizvodi su soja, riža, pšenica, kukuruz, sirak, agrumi (uglavnom naranče, mandarine, limuni i grejp) i listopadno voće (uglavnom jabuke, kruške, breskve, šljive, dunja i nektarine).⁶ Čimbenici koji pokreću tržište su obilne obradive površine koje čine 16,4 milijuna hektara (93% ukupne površine zemlje) i povoljne vladine politike poput, bez ograničenja ili ograničenja izvoza poljoprivredno-industrijske robe.

⁶ www.mordorintelligence.com/industry-reports/agriculture-in-uruguay

Što se tiče proizvodnje poljoprivrednih proizvoda, prema IGC, proizvodnja pšenice u Urugvaju se smanjila na 1,3 milijuna tona u periodu 2012.-2013. u usporedbi s 1,6 milijuna tona u prethodnoj godini.

Za razliku od toga, proizvodnja kukuruza se povećala s 500.000 t na 600.000 t u 2012.-2013. Također, problemi koje je istaknulo Ministarstvo u izvještaju od prije nekoliko godina su velike količine kiše u tom periodu te slabija kvaliteta pšenice koja se zbog toga miješala sa zaihamama pšenice prethodne sezone.⁷

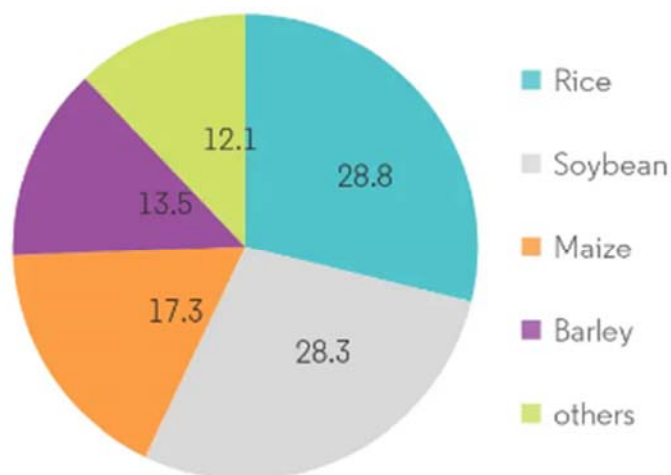
Prema predviđanjima⁸ za daljnje kretanja i trendove na području poljoprivrede Urugvaja za period od 2020. do 2025. godine, gospodarstvo Urugvaja i dalje će bitno ovisiti o poljoprivredi i uslugama. U 2019. godini kada je rađeno izvješće za procjenu budućih kretanja i trendova na području poljoprivrede, poljoprivreda i poljoprivredna industrija činile su 12% BDP-a i oko 70% ukupnog izvoza. Za navedeni period od 2020.-2025. godine predviđa se rast na području poljoprivredne proizvodnje, potrošnje, uvoza i izvoza glavnih usjeva. Na temelju vrsta usjeva, poljoprivredno tržište je segmentirano na prehrambene usjeve, uljarice, voće i povrće. Slika 2. u nastavku prikazuje postotak proizvodnje pojedinih žitarica za Urugvaj za 2018. godinu.

⁷ Lyddon, C. *Focus on Uruguay* World-Grain.com. Dostupno na: <http://www.world-grain.com/Departments/Country-Focus/Country-Focus-Home/Focus-on-Uruguay.aspx>

⁸ Agriculture in Uruguay: Growth, Trends and Forecast (2020-2025.), <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/agriculture-in-uruguay>

Slika 2. Postotak proizvodnje žitarica u 2018. godini

Types of Cereals, by Volume Percentage, Uruguay, 2018



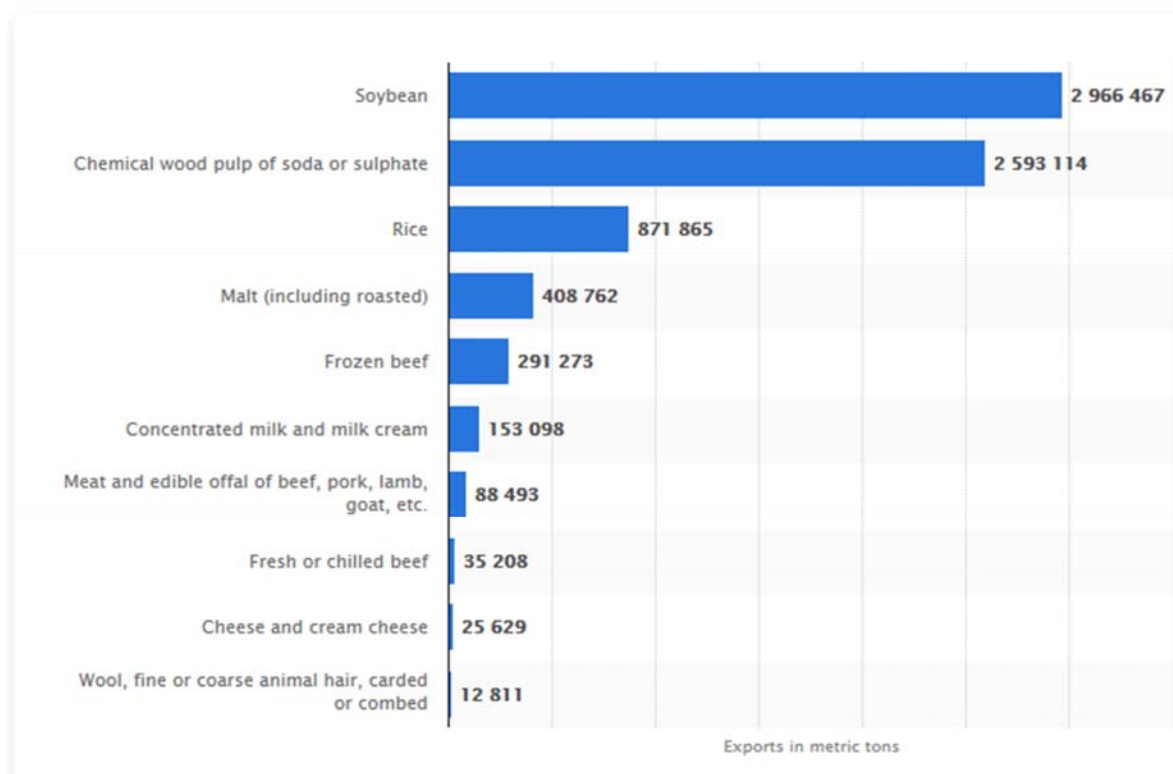
Source : FAO, Mordor Intelligence

Izvor: <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/agriculture-in-uruguay>

Iz slike 2. vidljivo je da najveći postotak proizvodnje poljoprivrednih proizvoda u segmentu žitarica otpada na rižu (28,8%), soju (28,3%), kukuruz (17,3%) i ječam (13,5%). Sve ostale žitarice čine preostalih 12,1 % poljoprivredne proizvodnje.

Grafikon 11. u nastavku prikazuje koji su poljoprivredni proizvodi bili najznačajniji za izvoz Urugvaja u 2019. godini.

Grafikon 11. Izvoz poljoprivrednih proizvoda u 2019. godini



Izvor: <https://www.statista.com/statistics/895632/uruguay-agricultural-export-volume-product/>

Iz grafikona je vidljivo da najznačajniji dio za izvoz poljoprivrednih proizvoda ima soja, drvena pulpa, riža, pa tek onda govedina, mlijeko i ostali mesni i mliječni proizvodi.

4. INSTITUCIONALNI INDIKATORI

4.1 Indeks ekonomskih sloboda

Prvi analizirani institucionalni indikator je indeks ekonomskih sloboda. Indeks ekonomskih sloboda je mjerilo za razinu ekonomskih sloboda u pojedinoj zemlji. To je pokazatelj koji se uvelike oslanja na pokazatelje regulative različitih područja ekonomskih sloboda.⁹ Indeks ekonomskih sloboda obuhvaća niz komponenti iz pet područja ekonomskih sloboda, a ocjene komponenti dobivene su na osnovi 40 pokazatelja, od kojih veliki dio čine makroekonomski pokazatelji prikazani u tablici 5.

Navedene komponente i varijable ekonomskih sloboda u svijetu klasificirane su prema Gwartneyu i Lawsonu (Index of Economic Freedom of the World, EFW) koji objavljuje kanadski The Fraser Institute.¹⁰

⁹ Baletić Z., Budak J.:Indeksi ekonomskih sloboda kao mjerila institucionalne konvergencije Hrvatske prema EU, Ekonomski pregled, 58 (12), 804-825 (2007)

¹⁰ Ibid

Tablica 5. Područja i komponente indeksa ekonomskih sloboda u svijetu

INDEKSI EKONOMSKIH SLOBODA U SVIJETU					
PODRUČJE	KOMPONENTE				
Veličina sektora države	Potrošnja države kao udio u ukupnoj potrošnji	Transferi i potpore u % BDP-a	Javna poduzeća i investicije kao % ukupnih investicija	Najviša granična porezna stopa	
Pravna struktura i zaštita prava vlasništva	Neovisnost pravosuđa (o utjecaju vlade i stranaka)	Nepristranost sudova (privatni sektor se može osloniti na zakonodavni okvir)	Zaštita prava vlasništva	Utjecaj vojske u funkcioniranju pravne države	Integritet pravnog sustava Pravna provedba ugovora Ograničenja prodaje nekretnina
Pristup "zdravom kapitalu"	Prosječan godišnji rast ponude novca	Odstupanje godišnje stope inflacije od prosjeka	Sadašnja stopa inflacije	Mogućnost posjedovanja deviznih bankovnih računa u zemlji i inozemstvu	
Sloboda međunarodne trgovine	Oporezivanje trgovine s inozemstvom	Regulatorne prepreke u trgovini	Stvarna veličina trgovinskog sektora u usporedbi s očekivanom	Razlika između službenog tečaja i tečaja na crnom tržištu	Nadzor međunarodnog tržišta kapitala
Regulativa koja se odnosi na kredite, rad i poslovanje	Regulativa na tržištu kredita	Regulativa tržišt rada	Regulativa poslovanja		

Izvor: samostalni rad autora, prema Gwatney i sur., Economic Freedom of the World, 2007, The Fraser Institute, www.freetheworld.org

Prema Baletić i Budak¹¹, ukupna ekonomska sloboda sastoji se od deset komponenti, a to su:

1. Sloboda poslovanja (business freedom)
2. Sloboda trgovine (trade freedom)
3. Monetarna sloboda (monetary freedom)
4. Sloboda od utjecaja države (freedom from government)
5. Fiskalna sloboda (fiscal freedom)
6. Vlasnička prava (property rights)
7. Sloboda ulaganja (investment freedom)
8. Financijska sloboda (financial freedom)
9. Sloboda od korupcije (freedom from corruption)
10. Radna sloboda (labor freedom).

Tablica 6. u nastavku donosi podatke za Urugvaj za sve navedene komponente ekonomske slobode.

¹¹Baletić Z., Budak J.:Indeksi ekonomskih sloboda kao mjerila institucionalne konvergencije Hrvatske prema EU, Ekonomski pregled, 58 (12), 804-825 (2007) , str.812

Tablica 6. Vrijednosti komponenti ekonomske slobode za Urugvaj za 2020. godinu

KOMPONENTE EKONOMSKE SLOBODE	
1. Sloboda poslovanja (business freedom)	73,6
2. Sloboda trgovine (trade freedom)	77,4
3. Monetarna sloboda (monetary freedom)	72,7
4. Sloboda od utjecaja države (freedom from government)	73,5
5. Fiskalna sloboda (fiscal freedom)	72,3
6. Sloboda ulaganja (investment freedom)	72,0
7. Sloboda ulaganja (investment freedom)	85,0
8. Financijska sloboda (financial freedom)	30,0
9. Sloboda od korupcije (freedom from corruption)	59,8
10. Radna sloboda (labor freedom).	71,0
UKUPNO :	69,1

Izvor: samostalan rad autora prema www.heritage.org/index/country/uruguay#rule-of-law

Kao što je vidljivo iz tablice 6., ocjena ekonomske slobode u Urugvaju za 2020. je 69,1, što gospodarstvo Urugvaja čini 47. najslobodnijom državom prema indeksu ekonomskih sloboda za 2020. Ukupna ocjena povećana je za 0,5 bodova zbog povećanja integriteta vlade i rezultata imovinskih prava. Urugvaj se nalazi na 5. mjestu po indeksu ekonomskih sloboda ako se promatra na razini 32 zemlje na području Amerike, a njegova ukupna ocjena znatno je iznad regionalnog i svjetskog prosjeka.

Što se tiče zaštite vlasničkih prava, prema izvještaju o indeksu ekonomskih sloboda, zaključeno je da je Urugvaj, uz Čile, bio najmanje korumpirana država u izdanju Indeksa ekonomskih sloboda iz 2014. godine u Latinskoj Americi.¹²

Prosječna tarifna stopa u Urugvaju je 4,7%. Što se tiče investiranja, u Urugvaju su domaći i strani investitori prema zakonu jednako tretirani. Poduzeća u državnom vlasništvu posluju u energetsom i telekomunikacijskom sektoru. Financijski se sektor nastavlja razvijati, ali je tržište kapitala nedovoljno razvijeno i opterećeno državnim dugom.¹³

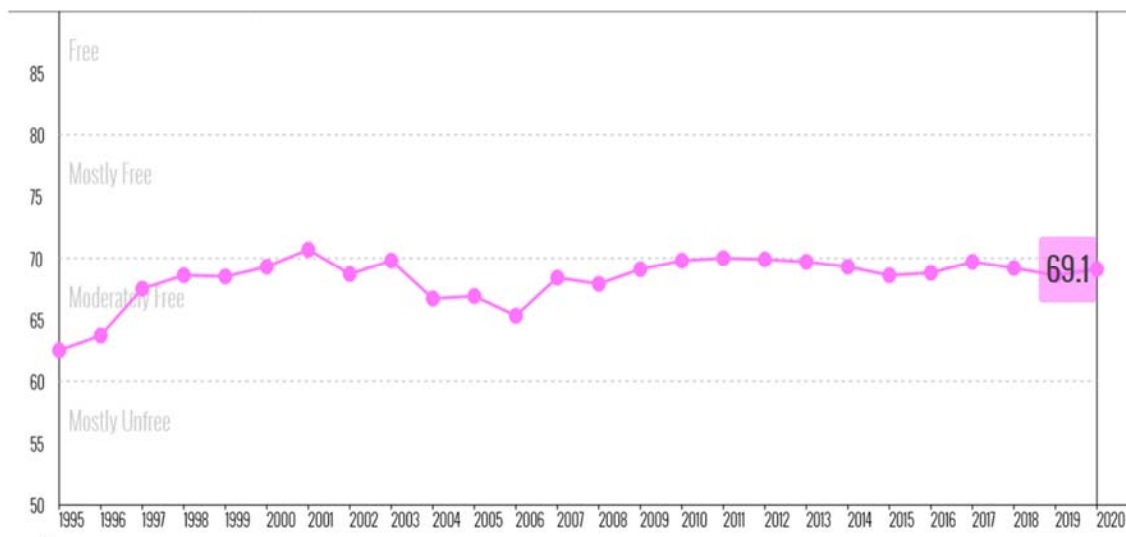
Grafikon 12. u nastavku prikazuje indeks ekonomskih sloboda Urugvaja od 1995.-2020- godine.

¹² The Heritage Foundation *UruguayRule of Law*. The Heritage Foundation. Dostupno na: www.heritage.org/index/country/uruguay#rule-of-law

¹³

¹⁵The Heritage Foundation *UruguayOpen Markets*. The Heritage Foundation. Dostupno na: <http://www.heritage.org/index/country/uruguay#open-markets>

Grafikon 12. Indeks ekonomskih sloboda Urugvaja od 1995.-2020- godine.



Izvor: <https://www.heritage.org/index/visualize?cnts=uruguay&type=8>

Iz grafikona 12. vidljivo je da je urugvajsko gospodarstvo umjereno slobodno u cijelom promatranom periodu, od 1995. do 2020. godine, osim dvije godine od osnutka Indexa 1995. godine. Rast BDP-a u posljednjih pet godina također je umjeren.

Kako bi poboljšala gospodarske rezultate i proširila gospodarske slobode, sljedeća vlada mogla bi uvesti reforme za poboljšanje poslovnog okruženja i poticanje rasta, uključujući povećanje fleksibilnosti tržišta rada i otvaranje bankarskog sektora. Budući da je korupcija dobro kontrolirana, drugi prioritet mogla bi biti reforma suda (na primjer, smanjenje zaostalih predmeta) kako bi se poboljšala učinkovitost pravosuđa.

4.2 Indeks percepcije korupcije

Indeks percepcije korupcije temelji se na uobičajenoj definiciji korupcije kao “zloupotrebe javnih ovlasti radi osobne koristi”¹⁴ čime se istraživana korupcija ograničava na javni i državni sektor.

¹⁴ Transparency International, “Transparency International Corruption Perception Index 2009, Methodological brief” str. 2.

Indeks se sastoji od dvije skupine podataka:¹⁵

- anketnog istraživanja stavova poslovnih ljudi i
- procjena i percepcija eksperata za pojedine zemlje.

U Urugvaju je od 2012. godine prisutan trend smanjenja indeksa korupcije. Vrijednosti indeksa korupcije za period od 2012. do 2019. godine prikazane su u tablici 7.

Tablica 7: Indeks percepcije korupcije

INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE	
Godina	Vrijednost
2012.	74
2013.	73
2014.	72
2015.	69
2016.	66
2017.	67
2018.	59
2019.	60

*Izvor: Izrada autora prema podacima Transparency International,
<http://www.transparency.org/cpi2020>*

Iz tablice 7. vidljivo je da je u cijelom promatranom periodu, indeks percepcije korupcije u padu, uz minimalna odstupanja u periodu od 2016. do 2017. godine. Navedeno ukazuje da je percepcija korupcije i korumpiranosti zemlje sve niža. Zadnjih promatranih godina indeks iznosi 59 odnosno 60 što znači da je tada zabilježen najniži stupanj korupcije i da je stupanj korupcije i dalje u trendu pada.

¹⁵ Grdešić I.: Indeks percepcije korupcije- problemi i ograničenja u mjerenju korupcije, Političke analize, br.2, 2010.

4.3 DoingBusiness

Doing Business predstavlja godišnje izvješće Svjetske banke i Međunarodne financijske korporacije (IFC) koje se od 2003. godine koristi kao indeks ocjene „lakoće poslovanja“ kroz usporednu analizu pokazatelja u deset tematskih područja i obuhvaća 190 država.

Tematska područja su¹⁶:

- otvaranje poduzeća,
- bavljenje građevinskim dozvolama,
- dobivanje struje,
- upis imovine,
- dobivanje kredita,
- zaštita investitora,
- plaćanje poreza,
- prekogranično trgovanje,
- provođenje ugovora,
- rješavanje nesolventnosti,
- zapošljavanje radnika.

Cilj izvješća je ukazati na značaj uklanjanja nepotrebnih birokratskih aktivnosti za privatni sektor. Nejasna pravna pravila, nekonzistentna primjena, visoki troškovi i loša kvaliteta propisa pokazatelj su lošeg poslovnog okruženja. Doing Business utječe na povećanje transparentnosti primjene propisa te potiče učinkovitost kroz pojednostavljenje procedura i snižavanje troškova analizirajući glavne procedure koje u životnom ciklusu prolaze mali i srednji poduzetnici.

Doing Business upitnici koje ispunjavaju lokalni stručnjaci temelje se na tzv. Doing Business pretpostavkama za svaki od deset pokazatelja. DB uzima u obzir sve provedene reforme, implementirane izmjene propisa i statistike koje se događaju u periodu od 1. lipnja prethodne kalendarske godine do 1. svibnja godine u kojoj se izvješće objavljuje.

¹⁶ <http://tfi.unece.org/contents/doing-business.htm>

Za izračun ranga zemalja koristi se metoda udaljenosti od graničnog broja bodova („distance to frontier“). Mjerenjem vremena, troška, broja procedura i indeksa kvalitete dobiva se ukupan rezultat pojedinačne države. Najbolji rezultat koji postigne jedna od 190 država obuhvaćenih istraživanjem se postavlja kao granični broj bodova tj. najbolja praksa s kojom se uspoređuju sve ostale zemlje u istraživanju.

Granični broj bodova iznosi 100. Što je neka država bliža toj znamenici to je njezino poslovno okruženje učinkovitije, a pravne institucije stabilnije. Rezultati Doing Business izvješća potiču rasprave o javnim politikama širom svijeta te omogućuju daljnja unapređenja propisa koji utječu na lakoću poslovanja, a u skladu s globalnom praksom.

Tablica 8. Doing Business ukupan indeks

DOING BUSINESS INDEKS	
Godina	Vrijednost
2012.	62,0
2013.	63,4
2014.	63,6
2015.	62,2
2016.	60,2
2017.	60,7
2018.	61,0
2019.	61,4

Izrada autora prema podacima DoingBusiness, <http://www.doingbusiness.org/rankings>

Pojedinačne komponente za Urugvaj te promjene u rangu prikazane su u sljedećoj priloženoj tablici.

Tablica 9: DoingBusiness rezultati po komponentama

KOMPONENTE	Doing Business Score		
	2020.	2019	Promjena
Pokretanje poslovanja	89,6	89,8	↓ 0,2
Dobivanje građevinskih dozvola	57,5	57,5	/
Dobivanje struje	82,1	82,1	/
Registriranje vlasništva	57,6	57,6	/
Dobivanje kredita	60	60	/
Zaštita investitora	30	30	/
Plaćanje poreza	70,3	70,3	/
Međunarodna trgovina	58,4	57,1	↑ 1,3
Provođenje ugovora	56,3	56,3	/
Zatvaranje poduzeća	53,6	53	↑ 0,6

Izrada autora prema podacima DoingBusiness,

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/uruguay>

Promatrajući pojedinačne komponente, vidljivo je da su uvjeti poslovanja relativno loši, te da u posljednje dvije godine nije bilo mnogo promjena. Veliki broj komponenti je imao identičan rezultat, a pozitivna promjena zabilježena je u domeni međunarodne trgovine i zatvaranja poduzeća.

5. SASTAVNICE RAZVOJNE POLITIKE URUGVAJSKOG GOSPODARSTVA

Urugvaj se u Latinskoj Americi ističe po tome što je egalitarno društvo i zemlja sa visokom dohotkom po stanovniku, niskom razinom nejednakosti i siromaštva te gotovo potpunim odsustvom krajnjeg siromaštva. Relativno gledano, njegova je srednja klasa najveća u Americi i predstavlja više od 60% stanovništva, a 2013. godine Svjetska banka klasificirala je Urugvaj kao zemlju sa visokim prihodima.

Urugvaj je pozicioniran među prvim mjestima u regiji u odnosu na različite indekse blagostanja, poput indeksa humanog razvoja, indeksa ljudskih mogućnosti i indeksa ekonomske slobode. Institucionalna stabilnost i niska razina korupcije ogledaju se u visokoj razini povjerenja javnosti u vladu. Prema indeksu ljudskih mogućnosti koji je izradila Svjetska banka, Urugvaj je uspio postići visoku razinu jednakih mogućnosti u pogledu pristupa osnovnim uslugama kao što su obrazovanje, tekuća voda, struja i sanitarne usluge.

Od 2003. godine urugvajska ekonomija imala je pozitivne stope gospodarskog rasta, u prosjeku od 4,1% od 2003. do 2018. Urugvajski gospodarski rast ostao je pozitivan čak i u 2017. i 2018., usprkos recesijama koje su doživjele Argentina i Brazil, odstupajući od prethodnih obrazaca kada je rast bio sinkroniziran s rastom njegovih glavnih susjeda. Razborite makroekonomske politike i zalaganje za diverzifikaciju svojih tržišta i proizvoda unutar dominantnog poljoprivrednog i šumarskog sektora povećali su sposobnost zemlje da izdrži regionalne šokove.

Kako bi smanjio ovisnost o svojim glavnim trgovinskim partnerima, Urugvaj je diverzificirao svoja izvozna tržišta. U 2018. godini Brazil i Argentina, tradicionalni trgovinski partneri Urugvaja, predstavljali su samo 12%, odnosno 5% ukupnog izvoza robe. Danas su glavni trgovinski partneri Kina (26%) i Europska unija (18%).¹⁷

Dvije glavne karakteristike - čvrst društveni ugovor i ekonomska otvorenost - otvorile su put smanjenju siromaštva i promicanju zajedničkog prosperiteta koji je Urugvaj uspješno slijedio u posljednjem desetljeću.

¹⁷ <https://www.worldbank.org/en/country/uruguay/overview>

Prema službenim mjerama, umjereno siromaštvo prešlo je sa 32,5% u 2006. na 8,1% u 2018., dok je ekstremno siromaštvo praktički nestalo: ono se smanjilo s 2,5% na 0,1%.¹⁸

Što se tiče vlastitog kapitala, razina dohotka među najsiromašnijih 40% urugvajskog stanovništva porasla je mnogo brže od prosječne stope rasta dohotka cijele populacije. Ipak, postoje značajne razlike: udio stanovništva ispod (nacionalne) linije siromaštva i dalje je znatno veći na sjeveru zemlje; među djecom i mladima (17,2% među djecom mlađom od 6, odnosno 15% i 13,9% među dobnim skupinama od 6 do 12, odnosno 13 do 17 godina); i među afro potomcima (17,4%).

Inkluzivne socijalne politike usredotočene su na širenje pokrivenosti programa; prema Svjetskoj banci, oko 87% stanovništva starog 65 godina ili više obuhvaćeno je mirovinskim sustavom. To je jedan od najviših koeficijenata u Latinskoj Americi i na Karibima uz Argentinu i Brazil.

Snažne makroekonomske performanse odrazile su se i na tržištu rada, s povijesno niskom stopom nezaposlenosti zabilježenom u 2011. (6,3%). Međutim, s obzirom na primjetno usporavanje gospodarskog rasta, stopa nezaposlenosti porasla je na 7,9% u 2018. godini.

Unatoč nedavnom napretku u Urugvaju, ostaje nekoliko strukturnih ograničenja za rast, posebno u područjima ulaganja u infrastrukturu, integracije u globalne lance vrijednosti i uspješnosti obrazovanja / vještina, što može ometati napredak prema rezultatima održivog razvoja.

Snažne institucionalne performanse u drugim područjima, kao što su povjerenje javnosti u vladu, niska korupcija i politički pristup zasnovan na konsenzusu, zajedno s dubokom predanošću jačanju svoje institucionalne postavke, daju zemlji solidnu osnovu iz koje može nastaviti obnavljati svoje društveni ugovor i uspostaviti politike za rješavanje takvih ograničenja.

¹⁸ <https://www.worldbank.org/en/country/uruguay/overview>

5.1 Mjere gospodarske razvojne politike

Grupacija Svjetske banke (World Bank Group - WBG) podupire razvojni proces Urugvaja već više od 60 godina kroz različite instrumente, uključujući zajmove, osiguranje, donacije, tehničku pomoć i razmjenu znanja¹⁹.

Urugvaj je uključen u zemlje s najvećim prihodom među aktivnim zajmoprimcima WBG-a, koja od Urugvaja traži:

- razvoj financijskih usluga i inovativnih znanja za pružanje rješenja temeljenih na iskustvu WBG-a u drugim zemljama;
- korištenje integriranih usluga uz sudjelovanje Svjetske banke, Međunarodne financijske korporacije (IFC) i Multilateralne agencije za jamstva ulaganja (MIGA);
- objavljivanje urugvajskih razvojnih iskustava na web mjestima gdje WBG može poslužiti kao platforma za širenje uspješnih reformi.

Slično tome, WBG ima velik interes za nastavak rada s klijentom kao što je Urugvaj kako bi postigla slijedeće:

- surađivala sa zemljom u kojoj su nepristran rast i podrška najsiromašnijih 40% stanovništva temeljne vrijednosti;
- udružili napore i potražili inovativna razvojna rješenja koja će pomoći zemlji stvoriti pozitivne eksternalije u znanju koje kasnije mogu koristiti i drugi klijenti WBG-a u Latinskoj Americi i drugim regijama.

Program rada za razdoblje 2015.-2020. Strukturiran je oko tri stupa:

1. stvaranje otpornosti na ekonomsku ranjivost i klimatske promjene
2. preusmjeravanje socijalnog ugovora prema mladima
3. poticanje veće integracije Urugvaja u globalno gospodarstvo

Grupaciju Svjetske banke čine tri institucije: IBRD - International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) , International Development Association (IDA) koja usko surađuje sa

¹⁹ <https://www.worldbank.org/en/country/uruguay/overview#2>

International Finance Corporation (IFC) i Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA). Navedena grupacija ima u Urugvaju aktivan portfelj koji iznosi 1.000 milijardi američkih dolara.

IBRD trenutno ima šest aktivnih operacija:

- četiri investicijska projekta u iznosu od 185 milijuna američkih dolara na području obrazovanja, vodosnabdijevanja i kanalizacije, poljoprivrede i elektroničke uprave
- jedan projekt zasnovan na rezultatima (P4R) za iznos od 136 milijuna američkih dolara za izgradnju i održavanje cesta.
- jedan zajam za razvojne politike u iznosu od 260 milijuna američkih dolara, poznat pod nazivom "kontingentne linije", koji tek treba biti isplaćen.

Vrijedno je istaknuti da je ovakva vrsta potencijalnog financiranja igrala važnu ulogu u poboljšanju kreditnog rejtinga zemlje koja je pozitivnu investicijsku ocjenu stekla početkom 2012. godine.

Sudjelovanje IFC-a trenutno je usmjereno na prioritetna područja, poput agroindustrije (čiji je cilj da najkonkurentnija urugvajska poduzeća sudjeluju u globalnim lancima vrijednosti), infrastrukturna podrška, financijski sektor i inovacije, uzimajući u obzir mala i srednja poduzeća (MSP) kao presječni stup potpore. Trenutni portfelj IFC-a u Urugvaju uključuje dva projekta vezana uz agroindustriju i Fintech procijenjena na približno 13 milijuna američkih dolara.

Portfelj MIGA-e iznosi 439 milijuna američkih dolara i koncentriran je u jednoj operaciji u financijskom sektoru.

Nadalje, projektni portfelj nadopunjuje se nepovratnom tehničkom pomoći, donacijama i različitim studijama, poput upravljanja vodnim resursima u Urugvaju, upravljanaj demografskim promjenama, te analize logističkih lanaca za izvoz žitarica i zelenog rasta.

5.2 Fiskalna politika urugvajskog gospodarstva

Prema Babiću, fiskalna se politika može definirati kao “svjesna promjena državnih prihoda i rashoda kojima je svrha ostvarivati makroekonomske ciljeve ekonomske politike, poput pune zaposlenosti, stabilnih cijena, zadovoljavajuće stope rasta gospodarstva te ostvarivanja eksterne ravnoteže.”²⁰ Benazić navodi tri tipične zadaće fiskalne politike:²¹

- 1) rast domaćega proizvoda,
- 2) stabilnost cijena i domaćega proizvoda
- 3) pravedna raspodjela dohotka.

Alessina i suradnici navode kako se “fiskalnom politikom utječe na agregatnu ekonomiju kroz ukupnu razinu oporezivanja i potrošnje, a osobit cilj u izučavanju fiskalne politike je smanjenje jaza između javnih prihoda i rashoda.”²²

U sklopu fiskalne politike oblikuje se politika poreza i formiranja ostalih javnih prihoda kao što su carine, takse, trošarine ili doprinosi te ukupnih javnih proračunskih rashoda na način koji doprinosi ostvarenju strateških makroekonomskih ciljeva određene zemlje.

Za one koji donose odluke ekonomske politike veoma je važno poznavati efekte fiskalne politike na gospodarstvo zemlje. Naime, povećanje proračunskih rashoda ekspanzivna je fiskalna politika koja se očituje povećanjem državne potrošnje, a povećanje proračunskih prihoda uz nepromijenjenu državnu potrošnju restriktivna je fiskalna politika. Iz navedenog se jasno nazire utjecaj fiskalne politike na gospodarske cikluse u gospodarstvu.

Osim restriktivne i ekspanzivne fiskalne politike, vlade pojedinih država mogu primjenjivati i neutralnu fiskalnu politiku, prikladnu za stabilne i uravnotežene ekonomske sustave. Temeljno

²⁰ Babić, M.Č.: Makroekonomija. MATE: Zagreb, 1998, str. 181

²¹ Benazić, M.: Fiskalna politika i gospodarska aktivnost u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, 57, Zagreb, 2006, str. 882-918

²² Alesina, A., Campante, F. R., & Tabellini, G. (2008). Why is fiscal policy often procyclical?. Journal of the European Economic Association, 6(5), 1006-1036.

obilježje neutralne fiskalne politike je da se svi javni rashodi uspješno pokrivaju iz prikupljenih javnih prihoda te je stoga utjecaj fiskalne politike na ekonomsku aktivnost neutralan.

Glavni izvor fiskalnih prihoda u Urugvaju su porezi, koji u prosjeku tijekom posljednjih 10 godina iznose gotovo 90 posto ukupnih prihoda, fluktuirajući oko 16 posto BDP-a.²³ Neporezni prihodi doprinose s dodatnih 3 posto BDP-a urugvajskim javnim financijama. Većina poreznih prihoda dolazi od neizravnih poreza i stoga su povezani s domaćom privatnom potrošnjom. Neizravni porezi u prosjeku predstavljaju oko 70 posto ukupnog prihoda u posljednjih 10 godina. Neizravni porezi koncentrirani su na poreze na robu i usluge, a posebno na porez na dodanu vrijednost, koji iznosi 13 posto BDP-a.

Tablica 10. Ekonomski indikatori za period 2014.-2024.

EKONOMSKI INDIKATORI												
									Projekcija			
Godina	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	
Output, prices, and employment												
GDP (% promjene)	3.2	0.4	1.7	2.6	1.6	0.5	2.1	2.5	2.2	2.2	2.2	
GDP (US\$ milijarde)	57.2	53.3	52.7	59.5	59.8	57.4	58.4	61.5	64.2	67.0	69.8	
Nezaposlenost (%)	6.6	7.5	7.9	7.9	8.4	9.2	8.4	7.7	7.5	7.5	7.5	
Output gap (percent of potential output)	2.7	0.3	-0.3	0.1	0.0	-1.1	-0.6	-0.1	0.0	0.0	0.0	
CPI inflacija (% na kraju godine)	8.3	9.4	8.1	6.6	8.0	8.8	8.0	7.5	7.0	7.0	7.0	
Exchange rate (UY\$/US\$, prosjek)	23.2	27.3	30.2	28.7	30.6	
Real effective exchange rate (percent change, eop)	-3.1	0.6	-5.7	5.8	2.1	
Monetary and banking indicators 1/												

²³ Le Fort G.: Structural Fiscal Policy in Uruguay: A Proposal, Inter-American Development Bank, Discussion Paper, 2013, str.8

Base money	1.4	7.2	9.7	3.6	10.4
Broader M1 (M1 plus savings deposits)	3.7	5.6	8.4	15.2	8.8
M2	6.4	9.0	14.4	13.4	10.4
Growth of credit to households (in real pesos)	4.7	6.3	-0.5	2.5	1.2
Growth of credit to firms (in US\$)	6.8	2.8	1.5	-4.2	2.4
Bank assets (in percent of GDP)	64.4	75.8	68.7	64.6	66.3
Private credit (in percent of GDP) 2/	27.1	30.2	28.1	26.1	27.4
Fiscal sector indicators 3/											
Revenue NFPS	29.1	29.0	29.3	29.7	31.3	30.8	30.6	30.4	30.5	30.5	30.6
excluding <i>cincuentones</i> transactions	29.1	29.0	29.3	29.7	30.0	29.6	29.7	30.0	30.3	30.5	30.6
<i>Cincuentones</i> transactions	0.0	0.0	0.0	0.0	1.3	1.2	0.9	0.4	0.2	0.0	0.0
Primary expenditure NFPS	29.5	28.8	29.9	29.8	30.6	31.1	31.0	30.7	30.9	31.0	31.0
Primary balance NFPS	-0.5	0.1	-0.5	-0.1	0.60	-0.6	-0.5	-0.3	-0.4	-0.5	-0.4
excluding <i>cincuentones</i> transactions	-0.5	0.1	-0.5	-0.1	-0.7	-1.8	-1.4	-0.7	-0.6	-0.5	-0.4
Primary balance BCU	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
Interest NFPS	2.3	2.3	2.6	2.6	2.6	2.4	2.7	2.8	2.8	2.8	2.8
Interest BCU	0.6	1.3	0.7	0.7	0.8	0.5	0.5	0.2	0.2	0.3	0.3
Overall balance NFPS	-2.8	-2.2	-3.1	-2.7	-2.0	-3.0	-3.2	-3.0	-3.2	-3.3	-3.2
excluding <i>cincuentones</i> transactions	-2.8	-2.2	-3.1	-2.7	-3.3	-4.2	-4.1	-3.4	-3.4	-3.3	-3.2
Overall balance PS 4/	-3.5	-3.6	-3.8	-3.5	-2.9	-3.5	-3.8	-3.3	-3.5	-3.7	-3.6
excluding <i>cincuentones</i> transactions	-3.5	-3.6	-3.8	-3.5	-4.2	-4.7	-4.7	-3.7	-3.7	-3.7	-3.6
Gross debt NFPS	55.5	62.9	61.4	60.7	63.2	66.8	66.7	66.8	67.5	68.5	68.9
Gross debt PS	61.4	64.6	61.6	65.3	67.7	71.6	73.5	74.4	75.3	76.6	77.4
Net debt NFPS	45.2	49.7	49.7	49.5	52.1	55.8	55.8	56.0	56.8	57.9	58.4
PS debt net of liquid financial assets 5/	30.3	31.3	35.9	36.5	38.8	42.8	43.8	43.9	44.7	45.6	46.1
PS debt net of total financial assets	23.0	25.8	29.9	32.1	33.7	31.8	33.4	33.9	34.7	35.8	36.4
External indicators											
Merchandise exports, fob (US\$ billions)	13.8	11.1	10.4	11.1	11.5	12.0	12.7	13.4	14.5	16.2	17.4

Merchandise imports, fob (US\$ billions)	11.8	9.8	8.5	8.7	9.1	9.3	11.2	12.2	13.1	13.3	14.2
Terms of trade (percent change)	3.5	3.5	3.7	0.7	-0.5	3.6	5.2	2.5	1.9	1.6	0.8
Current account balance	-3.2	-0.9	-0.1	0.7	0.1	0.2	-2.7	-3.4	-3.4	-1.7	-1.8
Foreign direct investment	-4.4	-1.5	1.4	3.8	1.9	1.7	0.5	0.5	1.1	1.4	1.5
Total external debt + non-resident deposits	74.9	89.5	74.4	68.1	69.3	71.9	75.6	77.1	79.6	81.6	83.8
Of which: External public debt	33.7	37.1	31.6	30.4	32.6	36.1	36.8	38.3	40.8	42.9	45.1
External debt service (% of exports)	65.5	90.2	87.9	68.2	62.5	56.7	58.3	60.2	59.3	57.0	55.9
Gross official reserves (US\$ billions)	17.6	15.6	13.5	15.9	15.5	14.5	15.6	16.8	17.8	18.8	19.8
In months of imports	12.6	13.5	13.7	15.4	14.2	13.0	12.1	12.3	12.2	12.5	12.5
Short-term external (STE) debt	188	173	196	242	255	246	251	257	260	263	267
STE debt plus banks' non-resident deposits	228	220	210	317	314	261	265	269	269	273	281

Izvor: International Monetary Fund Uruguay, 2019.

Iz tablice 10. vidljivo je da se fiskalni bilans znatno pogoršao. Kako je gospodarstvo usporavalo, prihodi su opadali, a tekući rashodi nastavili rasti. Proračun za 2020. - posljednji koji je pripremila trenutna vlada - odustaje od postizanja cilja deficita od 2,5 posto BDP-a i umjesto toga predviđa fiskalni deficit za konsolidirani javni sektor (CPS) od 4,6 posto BDP-a u 2019. (isključujući transakcije s cinkuentonima) i 3,8 posto BDP-a u 2020. Iz tablice se vidi da je očekivano da se temeljna fiskalna bilanca pogorša. Vlasti su uspješno izdale dugoročne obveznice po povoljnim stopama kako bi pokrile svoje financijske potrebe.

Iz tablice 10. također je vidljivo da se dugoročni potencijal gospodarstva za rast procjenjuje na oko 2–2,5 posto, uzimajući u obzir (i) niska ulaganja i (ili) opadanje sudjelovanja radne snage, djelomično odražavajući demografske trendove. Od 2015. rast je u prosjeku iznosio oko 1,5 posto, u usporedbi s prosjekom od oko 5 posto u razdoblju od 2006. do 2014. godine.

Istodobno su se poboljšali kratkoročni izgledi. Rast projekata osoblja povećat će se s procijenjenih 0,5 posto u 2019. na 2,1 posto u 2020. i 2,5 posto u 2021., kako se investicijski

projekti povećavaju, nadoknađujući nepovoljna prelijevanja iz Argentine. Očekuje se da će rast opadati nakon 2021. godine dok se ove investicije odvijaju - ali očekuje se da će razina stvarnog BDP-a biti trajno veća za oko 1 posto zbog utjecaja na produktivnost. Očekuje se da će se inflacija zadržati na oko 8 posto u 2020. godini, a zatim će postupno opadati do gornje granice ciljanog raspona.

Postoje značajni rizici na gore i na dolje. S negativne strane, ekonomski razvoj u Argentini i dalje je prevelik rizik, iako je vjerojatnost izravnog financijskog prelijevanja mala. Mnoštvo globalnih čimbenika (poremećaji trgovine, niži rast, nagli pad apetita za rizikom, velike promjene cijena energije) i lokalnih (gubitak vjerodostojnosti i daljnje povećanje duga zbog nedovoljne fiskalne prilagodbe ili odgođenih reformi i projekata JPP-a) mogu potkopavati očekivani oporavak i ograničavati srednjoročni rast. Unatoč tome, poticaj rasta investicijskih projekata može biti veći od očekivanog.

6. ZAKLJUČAK

Strategija i smjer razvoja gospodarstva Urugvaja za cilj ima postići makroekonomsku stabilnost te rast gospodarstva. Smanjenje siromaštva se također smatra bitnim ciljem, i u tom području Urugvaj je već od 2004. godine započeo trend smanjenja siromaštva koji traje i danas.

Provedenom analizom utvrđeno je da je postotak izvoza u BDP-u manji od postotka uvoza, te bi gospodarske mjere za cilj trebale imati povećati postotak izvoza u BDP-u.

Jedna od ključnih odrednica rasta i razvoja gospodarstva je poboljšanje uvjeta poslovanja, koje bi imalo pozitivan utjecaj na privlačenje investicija. Za razvoj Urugvaja iznimno su bitne investicije (posebno one vezane uz infrastrukturu) kao i smanjenje teritorijalne nejednakosti kako bi se svi dijelovi države podjednako razvijali. Time bi se uklonila ili barem umanjila zaostajanja, te bi svi stanovnici imali jednak (bolji) životni standard, a također bi se povećala produktivnost i konkurentnost pojedinih regija.

Povećanje zaposlenosti, posebno ranjivijih dobnih skupina te olakšavanje njihovog uključivanja na tržište rada predstavljaju izazove s kojima se susreće Urugvajsko gospodarstvo. Kao bitan izazov javljaju se i reforme u području obrazovanja koje se trebaju provesti kako bi se smanjile različitosti u tom području između urbanih centara te ruralnih sredina, povećala kvaliteta obrazovanja s ciljem da stanovništvo ima jednake uvjete i mogućnosti na tržištu rada prilikom kasnijeg zapošljavanja.

Bitno je provesti i određene fiskalne reforme koje mogu povećati zaposlenost, investicije te uvjete poslovanja, posebno u slučaju malih i srednjih poduzeća.

Pokretanjem projekata te osnivanjem raznih fondova nastoji se olakšati pristup financiranju, potaknuti regionalni razvoj te promovirati ulaganje kapitala u sektore od strateškog značaja za promatrane države. Od iznimnog je značaja privlačenje investicija, a vrlo je važno i povećanje izvoza kako bi se postigao izvozno orijentiran rast. Navedenim aktivnostima i strategijama Urugvaj bi povećao svoju gospodarsku konkurentnost.

LITERATURA

1. Alesina, A., Campante, F. R., & Tabellini, G.: Why is fiscal policy often procyclical?. Journal of the European Economic Association, 6(5), 2008, str.1006-1036.
2. Babić, M.Č.: Makroekonomija, MATE: Zagreb,1998.
3. Baletić Z., Budak J.: Indeksi ekonomskih sloboda kao mjerila institucionalne konvergencije Hrvatske prema EU, Ekonomski pregled, 58 (12), 2007, str. 804-825
4. Benazić, M.: Fiskalna politika i gospodarska aktivnost u Republici Hrvatskoj, Ekonomski pregled, 57, Zagreb, 2006, str. 882-918
5. Grdešić I.: Indeks percepcije korupcije- problemi i ograničenja u mjerenju korupcije, Političke analize, br.2, 2010.
6. Le Fort G.: Structural Fiscal Policy in Uruguay: A Proposal, Inter-American Development Bank, Discussion Paper, 2013.
7. Transparency International, "Transparency International Corruption Perception Index 2009, Methodological brief"

Internet izvori:

1. Agriculture in Uruguay: Growth, Trends and Forecast (2020-2025.), <https://www.mordorintelligence.com/industry-reports/agriculture-in-uruguay>
2. Hrvatska enciklopedija, <https://enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=63387>
3. <http://tfig.unece.org/contents/doing-business.htm>
4. Lyddon, C. Focus on Uruguay World-Grain.com. Dostupno na: <http://www.world-grain.com/Departments/Country-Focus/Country-Focus-Home/Focus-on-Uruguay.aspx>
5. Observatory of Economic Complexity Uruguay. Observatory of economic complexity. Dostupno na: atlas.media.mit.edu/en/profile/country/ury/
6. Proleksis enciklopedija, <https://proleksis.lzmk.hr/55054/>

7. [Uruguay has 3.8 cattle per capita, highest in the world. MercoPress](#)
8. [Union Agriculture Group Sprott Resource Corp. Private Equity. Real Assets.](#)
9. [www.mordorintelligence.com/industry-reports/agriculture-in-uruguay](#)